

העולם הזה

חיפה: פצוע מלחמת-השחרור חושי

מאכיאא גרינולד:

הא"ש
שפוזץ
את
פצצת
קסטנר

מס' 923 שנה 18
ג' סיוון תשמ"ו
23.6.1955
המחיר: 350 פרוטה

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

כריכות העלם הזה

קוראים שמסרו את גיוונם
תיהם לכריכה יכולים לקבל את
הכריכות במשרדי העולם
הזה, רחוב גליקסון 8, תל-
אביב, החל מהיום, בין השעות
11.00 — 14.00 ובין השעות
16.00 — 18.00 כל יום, כיום ששי,
בשעות הבקר בלבד. קוראים
ששידמו עבור משוחזר הכריכים,
יקבלו לפי הכתובות שמסרו.

בכל זאת מכלול כללי יום ו' האחרון (10.6.55).
אבל הפעם אני מוכרח לציין כי אפילו כשרוננו
ההתנאי לא עמד לו. הוא פשוט נימנס.
אני מקוה שעורך העולם הזה יעמוד בכובדו
ויבוא העת יגלה מה שניתן לנלות אודות הדיר
מגו בעל האמביוציות.

אמיל ר. רמת-חיים

אולי אני תמים אך נדמה לי שהעולם הזה צדק
בכך שלא מסר את שם האיש מצמרת השלטון
שהזהירו על ההתנששויות העתידיות. אמנם ה'
איפא מסתברא ממעריב מנסה להוכיח כי מוריע
זה לא היה ולא נברא
— אולם האין זו
תשובה השמצה מתח-
מקת למאמרם (ה')
עולם הזה (921) על
הרבי הארמי קרליבך?

יעקב בוקשטיין,
רמת-חיים

...יש לכם דם!
רחל צוקרמן,
תל-אביב

המנגנון הגדול
כל סיפורי השחיתות
והחוששים הינם, למי
רואה הכל בנדר טי
פולו של המשטר ה'
דימוקראטי במדינה ר'
לכן לא חמורים כל-כך.
הדבר החמור באמת
הוא קיומו של מנגנון
החושך — כוח בלתי-
חוקי, בלתי-דימוקראטי
ובלתי-מסורי, הנתון
למרות חשאיית... עליכן
כתבתם על מכשירי
ההאנה של מנגנון ח'
חושך (העולם הזה 822)
ראייה לשבח יותר מכל
נילוי שחיתות שינתי.

אמרים שרמן,
תל-אביב
היודש ישראלי מיכ'
הק: במקום „האח ה'
נדול" יש לנו „המנני"
נון הנדול"... אבות ה'
אייבם?

אורי שפר, טבריה
הסכמתי להשוואה עם
כוציאליזם החלוצי.
האח הגדול בספרו של
אורול 1941, אולם ב'
דבר אחד אתם טועים.
בעוד שמכשירי ההאנה
ה' באטלנטיה שרתו את
האח הגדול האחר, ה'רן
אצלו משרתים מכ'
שירי האנה של מנגנון
החושך מעמד ביורקראטי
שלם.

מאיר הרט ב,
ירושלים
...בשאר ראש ה'
ממשלה מעל במת ה'
בכת, זו מדינת חוק
ולא מדינת שור, מרוע
הדעה לעצמו לשכוח
את קיומו של ארגון
הבטח, חובב האלימות,
המונה על ידי משי-
מיר אלטלנה?

יצחק הללי,
ירושלים
...אנב, ברצוני רק להוסיף את התכתבות של
מנגנון החושך — רחוב בן יהודה 89 תל-אביב.
נתן גרינבאום, תל-אביב

הקורא גרינבאום טועה מן הסתם. זוהי
כתובתו של מרכז מפלגת פועלי ארץ-ישראל.

מה העניינים, עמוס?

הייתם צריכים להחליף את תמונתו של עמוס
קינז באחרת. הוא נראה רציני מדי ליר כותב לפי
„אמנות החיים של פריס" (העולם הזה 922). זה
לא מתאים, לא לו ולא לספרים.

אירית עליאיר, רחובות

קרייבך

בית עצמית עד שבא משהו עם סיכה קטנה —
והדמות המנוסת מתסדרת באויר.
רות ברמן, תל-אביב
מה דעתכם על סידרה שלמה „המקצוע: נבל" ?
אני בטוח כי חומר לא יחפז... הרי אנשים
כדוקטור ממעריב נמצאים כשעט בארצנו —
לדאבוני.

שלום אשכנזי, ירושלים

מפליא אותי מאוד שהתרגשם מדברי קרליבך.
הרי כל אחד יודע כי מושיעם זה כותב לפי
הרוח הנישבת באותו רגע...
דב קליין, זופה
למרות מאמרו ביום אבא חושי, בו דרש לא
לחוב בבלר ולא להאגם ביויכורים אתם, יצא

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כהן

עורכי-משנה:

דוב איתן, ברוד נאדל, אורי סלע

עורך תבנית:

סיסח אילן

צלם המערכת:

יהודה זעירא

חברי המערכת:

משה אלוני, יהואל בשן, ניצה נבי, לילי גלילי, ירמי ורד, בויי נהבי, יוחנן ורבה זרואי, אופקר זאבור, אביבה ססן, עמוס קינז, סילבי קשת, אברהם רפפורט.

עורכי המהדורה האנגלית:

תיאל שפר, דויד ססטור,

הממונה על המהדורה הספרדית:

שלמה הררי

עורך דפוס:

אירית אוריל

מנהל מבצעים:

שלמה אדיר

עורך תמונות:

אירית אוריל

העולם הזה

המחלקה העיתונאית והספרותית

FRONTPAGE

המחלקה העיתונאית והספרותית

ASI ES!

השכונות הספרדיות והמזרחיות

ד' גליקסון 8 תל-אביב. טען הסברקס:
עולמספרי ת. ז. 136, 1970 26785.
פסוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס ישראלי בע"מ, ת"א טל. 23204.

שין המערכת אחראית עבור תוכן המדור, סלבר
דויד לזכרון, דויד למתבר, דויד לנוסע.
לזכרון המדור, דויד לנכח, כולל מודעות פסעם מסלנות ואורנוים ציבוריים אשר אין המערכת
אחראית לתוכן ולדעות המובעות בהן, ושאינו משפוט בשום צורה שהיא את דעות המערכת.

קרייבך

זה מכבר הרגשנו כי מערך המדורים של העולם הזה סובל מליקוי אחד. השבוע בא ליקוי זה על חיקונו, וגולד אח צעיר למדורי העתון.

העולם הזה הוא עתון ישראלי, והוא עוקב בעניין נרגש אחרי כל רחשושי המאורעות בארץ. לכך מוקדש המדור במדינה.

אין אנו חיים על אי. העולם הזה מאמין בכל נשמתו כי העולם הוא אחד. כל מאורע בישראל קשור באלפי חושים עם מאורעות הנרקמים באותו רגע בארבע כנסות חבל, אנו מאמינים כי איחוד כדור הארץ, מדינת העולם, אינה רק תקלה יפה, אלא גם מטרה מוחשית שתוגשם במוקדם או במאוחר. המדור בעולם בא לתאר את שלבי המאבק להגשמת המטרה, לתת תמונה של מאורעות העולם, החשובים והפחות חשובים אך אופייניים. הלא יוכלו להקדיש לכך מקום נרחב יותר.

ישראל שייכת לחלק העולם בו היא שוכנת. שייכות זו אינה רק ענין של כורח גיאוגרפי. גורלה של ישראל קשור, כך אנו משוכנעים, בקשר בלתי-ניתק עם גורל המרחב, כשם שחברות ישראל היא חלק בלתי-פריד מתרבות המרחב. לכן, ענין חיוני לנו בכל הקורה באזור הנכלל במרחב — ממאורקו עד פאקיסטאן, מתורכיה עד חבש.

בין שייכותה למרחב ובין אורחותיה בעולם קיימת מערכת-יחסים שלישית, אשר חשיבותה גוברת מיום ליום. ישראל שייכת לאסיה, בניה הם אסיאתים, מהפכתה היא חלק ממהפכת היבשה הגדולה שהיתה משועבדת כולה עוד לפני דור, השתחררה בימינו והופכת עתה לגורם השלישי, ואילי המכריע, בעולם.

מתוך הכרה זו, שכל הקורה בוליה ובטוקיו, בראנגון ובקאקארטה, חשוב לנו יותר מן הקורה בחשינטיז ובמוסקבה, פותח העולם הזה השבוע במדור ביבשת, שימשש עדות מתמדת לאחדות גורל היבשת.

מעולם לא היתה משמעות כה עמוקה לפתיחת השיר החלוצי הנושן: פנינו אל השוש העולה, דרכנו שוב פונה מזרח...

לוי ספיין

מכתבים

הכל אודות אבא
בעתונת הושמעו האשמות קשות נגד עיריית חיפה וראשה. עד עתה לא תבעה העירייה את מוציא העלע לריו. נראה לנו כי מחובתם של אנשים הנושאים תפקידים ציבוריים חשובים לר' און לכבוד תפקידם.

מבקר המדינה אינו הגוף שיכול לבוא במקום הממשלה, ובתי הרין במדינה. נופים ואוישים צרי בורים שהוטחו נגדם האשמות פליליות, לא יצאו ירי חובתם הציבורית אלא אם ינישו תביעה משפטית על הוצאת שם רע ועניינים ית-כרר בפני בית-משפט.

המתעלמים מחובה זו, לא רק את עולמם הציבורי עלולים הם לאבד, אלא הם יוצרים הקדים מכוכן לרמת מוסרנו הציבורי.

שורת המתנדבים, ירושלים
...יחזקאל (פרק י"ח): ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עולל ככל התורה וצדקתו אשר עשה הרשע ועשה וחי. כל צדקתו אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל.

הממשלה עלולם לא תוכל לנלות את הנא-שמים, כי לדאבונו היא משטרת מסאיי.

פנחס שחרן, טבריה
...חששם הרבה דברים חשובים, אבל זה עוד לא הכל. המצב הולך והרבה יותר גרוע ממה ש' כתבתם ויש כמה הולאות מושחתות שעוד לא נתקם בהן. גם על האנשים שכבר כתבתם יש עוד הרבה לספר.

מצד שני, עשיתם כמה שניאות ורצו לתקן אותן. כתבתם, למשל, שבהתחלה למכירת כר' טיסים ע"י טרור, ל"יוספסר" וכתה מחלקת מסייעסקים. וזוהי קטנה. בהתחלה ניצח מח' לקת מסייעסקים שבראשה עומד פרייליך חידע. גם בענין הכסף שדרשו פרוזשטיין בעד משרת מרפס טעיתם. דרשו ממנו רק מאה וחמישים.

נא להכיר: הנאשם

מאת עמנואל פרת

שנתיים עקב הישוב אחר נושא חדש בכותרות העתונות: משפט קסטור. בעשרות ישיבות דרמטיות ודחוסות סנסציות של בית המשפט המחוזי בירושלים, וגולה פרשת האימים של השמדת יהדות הונגריה. עדים חשובים העידו בעד וגד האיש קסטור. אך בהתרגשות הכללית איש כמעט לא שם לב לישיש המזוקן שגרם לכלל ההמולה: מלכיאל גרינוואלד.

לענין היהודי. הוא לא היה רק איש דתי; ההשכלה החילונית ואביב הציונות המדינית אשר וינה היתה עריסתה ומרכזה, הכהירו לגרינוואלד: יש לשלב דת וציונות. גרינוואלד היה בין המיסדים של התנועה הציונית הדתית מזרחי, נשאר קרוב לאגף הקיצוני הימני. הוא לא החמיץ אף קונגרס ציוני, אם כציר עירו הקטנה שופרון, ואם כצופה סתם. הצלחות שרכש כמזכירות בקונגרסים השונים, מופיעות על שולחן המשפחה בכל סדר ססמ. אז באה מלחמת העולם הראשונה ובעקבותיה — מפה חדשה כאירופה: הונגריה נקרעה מעל הקיסרות האוסטרו-הונגרית, שופרון נשארה על הגבול — בצידו ההונגרי. תושביה היו אוסטרים, ללא כל קשר עם המאגיארים, אולם הם שחקו. לא כן גרינוואלד. הוא הפך לאחד הפעילים של הוועד למען צירוף שופרון לאוסטריה. הוועד נכשל, שופרון נשארה כצידו ההונגרי של גבול, גרינוואלד בצידו השני. ההונגרים הגלו אותו מהונגריה והוא לא יכול לשוב אליה, גם בזמן שאימו מתה והוא ביקש להשתתף בלחימה.

בתפקידו כנספח מסחרי אוסטרי, הרבה גרינוואלד לנסוע. הוא עבר בכל המרחב, הגיע עד עדן, התמסר יותר למשימותיו. הגיע עד עדן, התמסר יותר למשימותיו.

* כשבנו יצחק שרת בצי הבריטי בעדן, הוזמן יחד עם חבריו היהודים לסדר מפואר שערכו נכבדי העדה היהודית במקום, נתקבל בחמימות רבה כשנודע כי הוא בנו של מלכיאל.

מסע בחלל, ההיסטוריה — מסע בזמן, ה' כתיבה — מסע לקראת האמת. מלכיאל חלם על מסעות. אין פלא כי בסיימו את הגימנסיה, גרשם גרינוואלד לפקולטה למדעי המזרח באוניברסיטת בודפשט. גם אותה סיים בהצטיינות ובתחילת המאה הופיע גרינוואלד בבירה העליונה, עיר הדנובא והואלסים, עירם של שטראוס ופראנץ יוזף — וינה.

הוא החל לשרת במיניסטריון המסחר ה' אוסטרי, הסיר מעליו את בגדיו האזרחיים, לבש את מדיהשרד האוסטרים המהודרים, שכל פקיד ממשלתי היה חייב ללבוש באוסטר ריה של או. חלומותיו על מסעות התגשמו במהרה, אך לא מורחה: הוא מונה כנספח מסחרי בקונסוליה האוסטרית במאדריד. הקריירה לא נתקה את קשריו של גרינוואלד

חסיד; הרב החסידי היה מיריבו המושב עים של הרב מנחם גרינוואלד, רב המתנגדים. החסידיים אף הטילו חרם על הרב ה' שלח את תשעת בניו ובתו היחידה לבית הספר הממשלתי. אולם מנחם גרינוואלד היה זקן עקשן: הוא ידע מה שהוא רוצה. בניו המשיכו ללכת לבית הספר הממלכתי, אפילו בשבתות. נערה גוייה היתה נושאת את תר קיהם והם עצמם היו יושבים בשעורים, מק' שיבים בלבד. הם לא כתבו בשבת: הם היו ונשארו דתיים מאד.

התגלה במהרה כי בניו של גרינוואלד היו התלמידים המצטיינים בבית הספר, ביחוד בנו השני — מלכיאל. המקצוע האהוב עליו: חיבור. המקצועות הנוספים — היסטוריה ו' גיאוגרפיה. הוא האמין: הגיאוגרפיה פרושה

לילה טוב ו' רינה נשקה את אביה. השעה היתה מאוחרת ומחר עתיד להיות יום גדול. מחר יינתן פסק-הדין; צריך ללכת לישון. קשה היה להרדם, אולם צריך לנסות. רינה יצאה וסגרה מאחוריה את הדלת.

מלכיאל גרינוואלד נשאר לבדו בחדר הקטן. שעות הקדי הגדול תיקח בקול. מכתבתו הישנה היתה עמוסה ניירות. אנשים זקנים עטורי זקן התכוננו בו מבעד למסגרות העץ הישנות התלויות על הקיר.

גם מלכיאל גרינוואלד היה זקן, זקן מאד. 73 שנים העיקן על כתפיו. עתה הוא חש במשקלה של כל אחת מהן.

במשך היום כשרינה ופרידה, אשתו, היו על ידו, היה ערני, חריף ומלא תנועה; עתה היה לבדו. עכשיו היה יכול להרשות לעצמו להיות עייף. איש לא יכול לראותו — רק האנשים הזקנים אשר במסגרות העץ הישנות.

הוא הבטיח לרינה שילך לישון, אך שניהם ידעו שהוא לא יעשה כן. במקום זאת, ה' ציא בתנועה מנוסה אלכונדבוליס עבה מ' שורת האלכומים שעמדו על המדף, וסתחו, אך לא יכל להתרכו בבוליו הישנים, שכה הרבה לתבכבם. הוא פתח את המגרה במכתב' תו, הוציא ארנק ובו שטר כסף יחני וארבעה כדורי רובה אנגלי: זאת הביאו לו חבריו של בנו, אחרי שיצחק נפל בהר ציון, מ' ל'ך את כיתתו להתקפה.

הוא הרים מבטו, התכונן בתמונת אביו.

מנחם גרינוואלד היה רב בעיר שופרון הקטנה, במרחק שעה מוינה, אמנם לא רב

מזרחי, קרא לניקוי מפלגתו, ביטא את דרישותיו בעלונים שקרא להם מכתבים לחברי במזרחי (פנימי!). המכתבים לא נשארו פנימיים זמן רב, החלו עיסקים גם באישים מחוץ למפלגה.

גרינוואלד לא חסך בחיצי לשונו, אך משום מה איש לא הגיב. עד ששמו של ד"ר ישראל רודולף קאסטר הופיע והיועץ המשפטי לממשלת ישראל, חיים כהן, החליט לפתוח תיק.

השקולים בדעתם

המשפט הגיע. בישיבות הנסערת ביותר נשאר גרינוואלד האיש השקט ביותר והנשכח ביותר: פעם, כשהמשפט כבר היה ב"מהלכו המלא, אחר גרינוואלד להופיע ב"אולם השופט, ד"ר בנימין הלוי, ביקש משמו של שלמה, לקרוא לו, להכריז שמו במסדרון, כנהוג מימי התורכים. שלמה, נבוך קמעה, שאל את השופט: "סליחה אדוני... אה... מה שמו?" השופט נבוך לא פחות, שלח מבטים שואלים אל הקסיגור והסניגור. הפרקליט טים הזכיר: "גרינוואלד, אדוני, מלכיאל גרינוואלד."

אולם הגיע יום בו צריך היה גרינוואלד להחליט באיזו אפשרות הוא בוחר במשפט: האם יעיד בשבועה? יצהיר? — או ישתוק?

רגע דרמטי: עם יציאת השופט מהאולם קמות הדמויות המרכזיות במשפט השנה שהעריך את הצבור הישראלי על כל שכבותיו: — קסטנר, תמיר, מרינסקי, גרינוואלד, שקד.

מדים מהדרים של נספח מסחרי אוסטר'י פארו את דמותו של גרינוואלד ב"1904".

„פסיכופט כמוני שלא בנה ווילה ולא

הוא לא העיד ולא שתק. הוא הקריא את ההצטרף מעל דף נייר מודפס צפופה, נימק את סירובו להעיד בכך כי לא היה בהונגריה בזמן המלחמה „וממילא לא יוכל להעיד על מה שקרה שם“. נימוקו השני: „לא אתם את העונג לחקור אותי לאדונים שהיה להם חוצפה לכנות אותי במשפט זה בשמות בזויים, ושלא יחמיצו את ההזדמנות לעשות זאת שוב.“

את כל הצהרתו הקדיש גרינוואלד למילה פסיכופט בה כינה אותו חיים כהן מעמם מספר.

„היועץ המשפטי המלומד ועוזרו כינו אותי בבית משפט זה בשם „פסיכופט“.“

כמובן, אדוני הנשיא, שעל פי המושגים שלהם משוגע הוא זה אשר במקום להתניח לראש השלטון ולאנשי השררה יוצא הוא ומוקיע את כל דבר שחיתות ושפס המגיע לידיעתו.

לפי המושגים שלהם, כנראה, פסיכופט הוא איש כמוני אשר במשך חמש שנות עסקנות ציונית לא התעשר ולא בנה ווילות, אלא חייב בגיל 73 לעבד 5'5' בבוקר ועד חצות הלילה, כדי להשתכר בקושי את לחמו ועוד משקיע מכוחותיו ומכספו שלו לגילוי מעשי הרשע והזדון.

פסיכופט, לפי מושגיהם, הייתי גם לפני עשרים וחמש שנים כאשר הייתי אחד הראשונים שהעלו לישראל מאות מעפילים בדרך בלתי-לגיטימית.

פסיכופט, לפי מושגיהם, הייתי גם כאשר בימי המרד הגדול הבריטים הקדישתי את ביתי למרכז-קשר של המחתרת הלוחמת.

פסיכופט, לפי מושגיהם, הייתי כאשר עזרתי את בתי להיות האחות הראשית של כוחות המחתרת בירושלים.

פסיכופט, לפי מושגיהם, הייתי גם כאשר שלחתי את בני המנוח, הי"ד, לשורות הארגון הצבאי הלאומי, ולהרציון, אשר בו נפל...

אבל, אדוני הנשיא, שקולים בדעתם הם כל האישים שהתקפו על ידי ושמותיהם נזכרו בהודעה שמסרתי למשטרה, ואשר לא התפטרו מעדותיהם, אך גם לא העידו — ולא יעידו — לתבוע אותי לדון, פן תתברר האמת על כל מעורבותי.

אנשים שפויים בדעתם, לפי מושגיהם, היו אלה אשר ניהלו את ועדת החקירה נגד קסטנר בחקיעת מפא"י בציריך ועל-סמך מכתב המלצה פטרוהו כאיש תם וישר, ניכח האיש מות ועדיות כל כך חמורות;

ושקולים בדעתם היו, לפי מושגיהם, אלה אשר לא עשו דבר ששקבלו ממני את האג"פ פורמזיה על ד"ר קסטנר והרשו לאדם הנאשם, או אפילו חשוד בלבד, בשתוף פעולה

* עולי המשלוח הראשון יסדו ליד פתח תקווה קיבוץ על שמו — קבוץ מלכיאל. הנקודה נחרבה במאורעות 1936, אולם שמו נשאר עדיין רשום במשרד רישום הקרקעות.

רגליו לבית הכנסת הסמוך. מבית הכנסת בקעו זעקות בלתי אנושיות. אחרי זמן השתררה דממה. שני אנשי הס.ס. יצאו מבית הכנסת מרוצים, חשבו, כנראה, כי גמרו עם גרינוואלד. הם טעו. עם ששה פצועים פתוחים בראשו, שבעה שברים בידיו ורגליו, וכש"כפיו לא נותרה אף שן, הובא גרינוואלד לבית-חולים המלא מפצועי אותו פגורם. כשעזב את בית החולים, חודש לאחר מכן, סודרה לו בא פן דהוף תעודת-עלייה, וגרינוואלד, עטוף כולו בגבס, ראה את הר הכרמל בסוף דצמבר.

„אין קונים אותי“

מכל רכושו הורשה גרינוואלד לקחת רק ששה ארגוני מטען. שלשה מהם היו מלאים במסמכים, ספרים ועיתונים ישנים, שאר השלושה חפצים אישיים, כולל בגדי-הלבוש המפורסמים. כן, ומכונת כתיבה. אפילו באוניה, בעזרת שתי קצות אצבעותיו שלא היו ב"גבס, המשיך גרינוואלד לכתוב.

הסוכנות היהודית ערכה לכבודו קבלת פנים חגיגית. הוצעה לו משרה, אולם הוא סרב לקבלה, טען כי בתפיסת משלוח העור לים הרביעי, שגרינוואלד שלחו ב"1925, היתה הסוכנות אשמה. אמר הוא: „אותי אי-אפשר לקנות“.

הוא השתקע בירושלים, פתח מלון קטן (10 חדרים) בסמטה צרה ליד כיכר ציון.

גם כאן לא פרחו העסקים. אולי מפני שרוב החדרים לא היו תפוסים על ידי אורחים ממש: המלון היה אחד ממרכזי אצ"ל ב"ירושלים. לוחמים, פצועים, בורחי בתי הכלא הבריטיים, פגישות חשאיות ומשדר האצ"ל בירושלים — לכל אלה נמצא מקום במלון הזעיר.

כשאצ"ל ולח"י יצאו מאפלת המחתרת וצעדו ברחובות הבירה, עמד גרינוואלד על-יד קפה וינה ו"קבל" את שני המצעדים. בשורת האצ"ל צעד בנו יצחק, בשורות לח"י — רינה, האחות הראשית של המחתרת הירור שלמית.

בהרציון שרר שקט

כיכר ציון, ליד קפה וינה נשאר מקומו הקביע של גרינוואלד, גם בזמן העוצר והקרב. כובע פלדה לראשו ואלה בידו, עמד גרינוואלד ליד המחסומים, עודד את החיילים היוצאים לעמדות. הוא גם השתתף ב"כיבוי אש באזור.

בוקר אחד קרא גרינוואלד את הביולטין הקרבי היומי: „הלילה עבר בגזרת ירושלים בשקט. חייל אחד נפל בהר ציון — יצחק גרינוואלד.“

היתה זו מכה שגרינוואלד לא הצליח להתאושש ממנה עד היום. הוא המשיך לעמוד במחסומים ולעודד את החיילים היוצאים לקרב. אך עתה תקף ביתר חריפות את ה"משתמטים בעורף. המלחמה חלפה. גרינוואלד, חבר פעיל ב"

אותם הצייט שריפט: הארבה החום פשט בארץ! זה היה מאמרו האחרון של גרינוואלד בעתון. משרדי העתון נהרסו, גרינוואלד הושלך לבית סוהר. הוא ישב שם ארבעה חודשים ושוחרר רק במקרה: פקיד אוסטרי גבוה זכר אותו מימי וועדת שופרון.

הוא לא נשאר בחוץ זמן רב. צעיר יהודי בשם הרשל גרינשפון ירה בציר גרמניה בסרי, גל דמים של פוגרומים אנטי-יהודיים שטף את אירופה הנאצית. הגל הגיע לוינה ב"10 לנובמבר 1938.

רינה זיכרת את התאריך היטב. בבוקר פרצו לדירה שני אנשי ס.ס. גרמניים, אמרו לאביה לבוא עימם. אשתו הפצה לתת לו מעיל. הגרמנים אמרו כי אין צורך. הם גלגלו. במדרגות מהקומה הרביעית. רינה ואימה ראו מבעד החלון כיצד גררוהו ב"

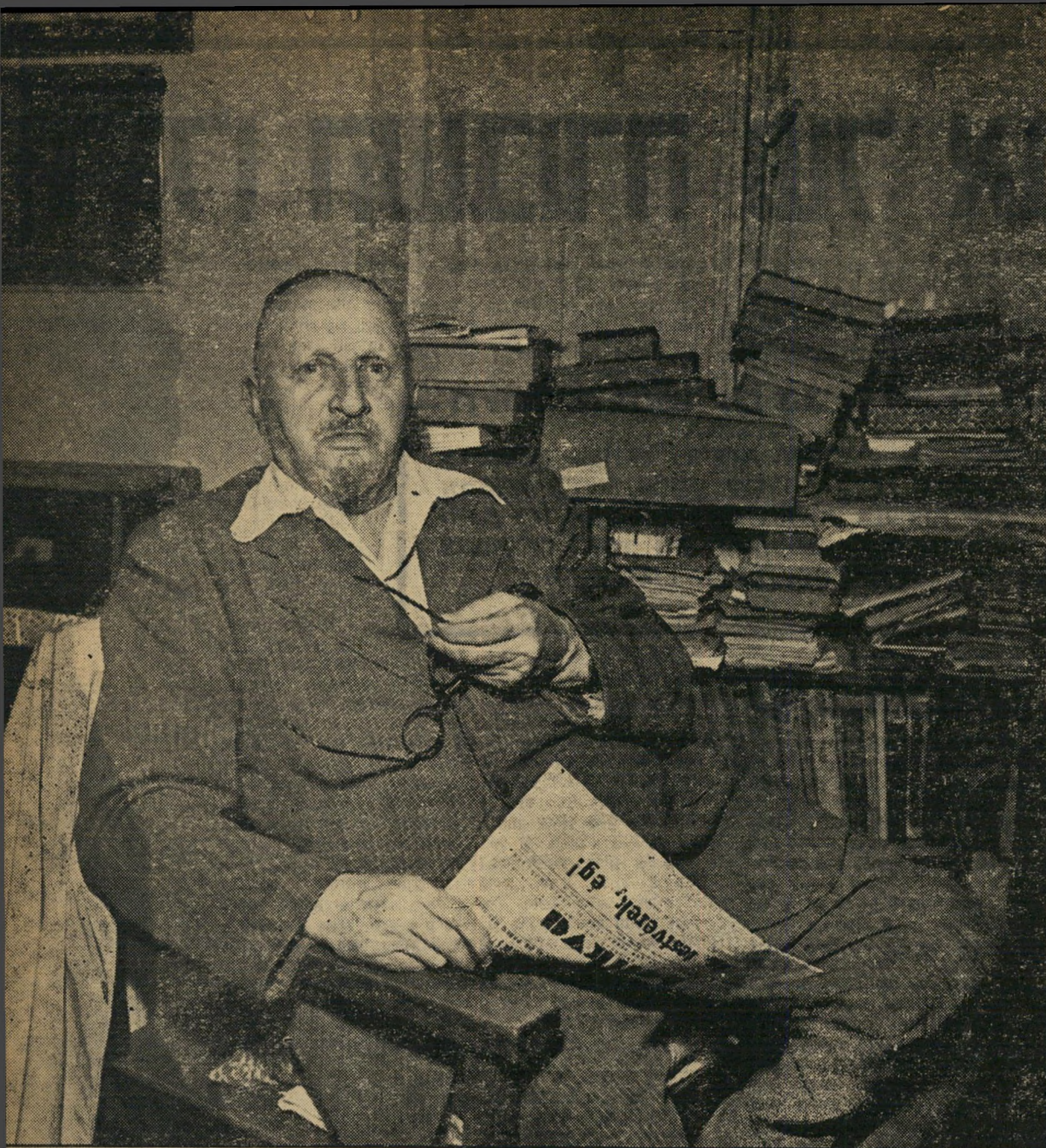
ציוניות, מאשר לתפקידיו המסחריים. „בכלל, הוא היה איש עסקים גרוע מאד“, נזכרת רינה, „לא היה עסק אחד שלא סיימו בהפסד. פעם, במלחמת העולם הראשונה, קנה מציאה: קרון מלא גופיות ותחתונים. עוד לא גמרנו ללבוש אותם.“

הארבה החום פשט

כשסיים גרינוואלד את הקריירה הממשלית שלו פנה לעתונאות. הוא ערך את עתון המזרחי צייט שריפט בוינה. עתה גולה ממנו הפעילות הציונית את כל זמנו. בסוף 1925 נזקפו לזכותו ארבעה משלוחים בלתי-חוקיים של עולים לישראל. האחרון נתפס על ידי הבריטים. גרינוואלד נכנס לרשימה השחורה של בולשת המנדט. כשנכנסו הגרמנים לוינה, ביוני 1938, בירך

בולאי מובהק, גרינוואלד מבקר כל בוקר במרכז הבולאים הירושלמי, קפה צבר. עד עתה נשארו ברשותו גלויות עם בולים מזמן מעצרו בידי הנאצים. אין בול ישראלי הנעדר מאספו.

עם נאצים להגיע אל סודות המדינה ומרכז עצביה ;

ושקולים בדעתם, לפי מושגיהם, אלה אשר דחו שלוש פעמים את הצעת פרקליטי בהת' חלת המשפט להעביר את כל הביורור לוועדת הקירה בלתי-מפלגתית ;

ושקולים בדעתם, לפי מושגיהם, הם אלה החושבים עד עצם היום הזה, כי משפט יש להגיש נגדי כדי לברר אם הוצאתי דבה, ולא נגד מי שנאשם בשתוף פעולה אכזרי עם הנאצים בימי השמדת היהדות, ולא נגד מי שה'ברר כי שיקר בכ' המ'ש הזה ב'יודעין.

„את דברי אמרתי“

מטבע הדברים לא פרקליטי, אלא היועץ המשפטי צריך היה לגלות את כל אשר נגד גלה פה. ורק בעזרת שמים הצליח פרקליטי באמצעים ובאפשרויות המוגבלות שעמדו לרשותו לגלות את כל אשר גילה. אך בימים שבהם מרשה לעצמו היועץ המשפטי להסתיר מבית המשפט על-אף בקשתו, את המסמך החשוב, ההצהרה בשביעה לטובת בכר, ה' מוכיחה בעליל שקטנור נשבע לשקר, מסמך אשר לפי דברי היועץ המשפטי עצמו היה בידו, בימים אלה מוטלת החובה על „פסיר כופטים“ לשרת את הצבור לפי מיטב יכולתם. תעודות עניות ה' למדינתנו שרק בדרך

התעשור

זו התגלו הדברים — אך תעודת בכור היא לי.

אלמלי הפרסום שפרסמתי, כלום היה עמנו יודע דבר וחצי דבר, על פרשת הצנחנים, על השמדת יהדות קדוה, על הצעת אייכמן, על מאסרו של ברנד, על שחרורו של בכר ? עוד אומרים לי : הדבר עלול לפגוע בממש' לה. אכן לו היתה מנערת צנחנה מן האיש — היו הדברים מסתיימים במהרה ועל נקלה. אך אם היא נחלצת להציל חבר'מפא"י שלה בכל מחיר ונגררת אחריה — כלום עלי מורטלת האחריות לכך ?

„את דברי אמרתי!“ — סיים גרינ' וואלד את דבריו, בפנותו לשופט הצעיר ממנו ב'30 שנה : „אדוני הנש א ! בן 72 אנכי היום. איני יודע כמה זמן ה'תיר לי הקדוש ברוך

מחקר קפדני על שואת יהודי אירופה : גרינוואלד אסף ספריה ממוסמכת על הנושא, אשר חלק גדול ממנה עבר לבית המשפט כמוצג. כן ליקט גרינוואלד ידיעות משרידי מחנות המוות שהגיעו לישראל. גרינוואלד חתום על הרבה עתונים. הוא גם כתב'חובב למספר עתונים בחוץ'לארץ.

הוא להלך בעולמו. אולם יהא זמן זה קצר ככל שיהיה. רציתי לחיות במצפון שקט ואחיה במצפון שקט. אמנם נבצר ממני להושיע לאחי הנרצחים בהונגריה, אולם לפחות שמר' ת' על זכרם הקדוש בכך שמלאתי את חובתי לאמת.“

הוא קיבל את הנ'יר, החוה קידה והוסיף בהתרגשות נכרת : „אני מודה לך מאד. אני את דברי אמרתי ואת גפשי הצלתי.“ המשפט נגמר. גרינוואלד חזר לעבודתו.

למרות טענתו כי הגברים במשפחת גרינ' וואלד אינם עובדים בבית, מתחיל יומו של גרינוואלד בחמש בבוקר. הוא קם, קורא את עתוני הבוקר, יוצא לבית הכנסת להתפלל, בודק את תיבת'הדואר שלו, מסיים את הבור' קר בוויכוחים פוליטיים עם חבריו בחנות הספרים ירדן. הוא קונה את מצרכי המלון, אולם מסתיר את עבודתו מעיני חבריו, מביא את המצרכים למלון בתיק עור משרדי.

משעה 11 עד אחת בצהריים אפשר לראות את גרינוואלד הבולאי במרכז בולאי ירושלים — קפה צבר. גם אחרי הצהריים אין גרינוואלד נח, הוא תולה או מוריד את כבסי המלון. את שעות הפנאי שלו הוא מבלה בקריאה, כתי' בה ועישון (40 סיגריות ליום).

עד היום ביקר גרינוואלד פעמיים בקולנוע. הוא ראה את הדיקטטור הגדול של צ'רלי צ'פלין ויומן כרמל אחד. זה הסמיק לו.

בלילה הוא משמש כשוער. עונה לסלפונים, פיתח דלתות לאורחים לאחרים, מגמגם כשאפשר לגמגם. בשעה חמש הוא ער שוב.

השעון חרק ונקש חמש. הלילה עבר. היום הגדול הגיע. בשעה שמונה עליו להיות בבית המשפט. כן. הוא יספיק עוד ללכת לבית הכנסת, לקרוא את עתוני הבוקר.

עתוני הצהריים יכניסו את שמו לכותרות הראשיות.

נכרה שולה וסבא מלכיאל ידידים בלב ונפש. הם מרבים לטייל יחד ברחובות ירושלים. הסבא אוהב לספר לה על משפחתו שהיתה פעם גדולה.

דלא רגע מנוחה. גרינוואלד עובד 16 שעות ביום. הוא מקדיש כל רגע פנוי לכתיבת מכתבים ומאמרים, חוץ מעבודתו סביב למלון.

רגלו העבודה של אבא חושי

הופסקה באמצע וחושי חש, כי הוא יכול לקבל ממיטת-חליו. מעשהו הראשון עם קוממו היה — ארגונו של אספת-עם, בה נא סף הקהל מול מסך סגור, ישב והמתין. פתע נפתח המסך ועל הבמה, שקוע בכורסת-נכים, נראה מר חושי, רגלו נתונה בגבס. למראה פניו המעונים, ולמשמע מחיאות-הכפיים בהן קידמוהו האנשים המתאימים, פשטה מיד ב' קהל השמועה המזועזעת, כי אבא חושי נס' צע בקרב, שמועה שדבר שב, בלי בושה, לתת לה כנפיים בעצם ימים אלה.

זהו, בינתיים, סיפור רגלו השבורה של חר' שי, ואילו פרשת האירועים השונים והחקר' רות אודותיהם שייכת לפרק "אבא חושי ומלחמת-השחרור".

מכל מקום — אם יאמרו לכם, כי מק' קארתי מחקה את מעשי חושי, אל תאמינו. בענין זה היה ג'י' הראשון בין השניים.

שמר חושי נפצע בקרבות ואילו חוגים מהר' מנים לא-פחות טענו, כי חושי נתון ככעין מעצרי-בית מטעם ההגנה. גם שמועה זו וגם זו לא היו נכונות, כא' מור; ובינתיים ארעו דברים רבים, החקירה

חיפה: גנגסטריזם בבית העיריה
לדיקטטור-בעתיד דרושות מחלצות של פצוע
מלחמה הירואי וכובש עבודה בקיבוץ ובסבלות.
חושי לא אחר להתקשט בנוצות מזוייפות אלה,
בקוותו כי העבר הזוהר (והכובש) יחפה על ההווה
החושיסטי ויתן לו תנופה לעתיד.

קיבוצניק ופועל נמל

אבא חושי, הלא הוא ראש-העיר מר חושי, בהעלמת חלק ממצרכי-המזון של הקיבוץ. ההאשמות הלכו הלאה, הרחיקו עד למסעדה שהחזיק בחיפה אביו של מי שנעשה לא' חר חצי יובל לראש-עיר במדינתנו. מכל מקום — שלר-חושי גורש מן הקיבוץ, עבר לחיפה והיה שם למה שהוא נוהג לכנות באסיפות פומביות: "פועל-נמל".

אולם — לא שנלר ולא חושי לא היה מעולם פועל-נמל. חושי לא היה אלא נא' מנה של אחת הקבוצות הקבילות ששלטו או במלמל הפרימיטיבי, בו עבדו סבלים וסווארים בפרך, תמורת עשרים גרוש ל' שתי-עשרה שעות-עבודה ביום. ואילו החבר שלר-חושי עבד או מטעם חברה כרוש-הפועלים, השתכר פי חמש מכל פועל, לא עמס מימיו על כתפו לא שק, לא מטען-עצים, לא ארגונים כבדים. אין איש מתכוון, חלילה, לאמר, כי העובדה שלא היה פועל פוסלת אותו מהיות ראש-עיר; מהיות ראש-עיר פוסלת אותו אלף עובדות אחרות, אך למען האמת ול- מען הבהירות, טוב לדעת, כי כבר אז הבין החבר שנלר מאוהב צד מרוח הלחם בחמאה. וכיוון שהבין זאת טוב מדי, פסקה — שנה, שתיים לאחר-כן — ועדה פנימית של מפא"י, כי חושי פסול מלשמש בכל כהונה ציבורית שהיא. אך נראה, כי הכוונה לא היתה לכהונת ראש-עיר. את ההוכחות להיותו פסול לכהונה זו, יאלצו, מסתבר, לספק אחרים. והם יספקו, קורא נכבד.

אין אנו נמנים על אותם אנשים הסבורים, כי הדרך לראש-העיר טובה עוברת בהכרח את הקיבוץ והנמל, אף אין אנו סבורים שדי לו לאדם להוכיח, כי "אני סבלתי בקיבוץ ונשאתי משאות נמל חיפה", על מנת שכולנו נהיה חייבים לבחור בו לראש-עיר. לעומת זאת, סבורים אנו, כי ראש-עיר המת' גנדר בנוצות שאולות, מעלה עליו את הח' שר, כי יש לו מה להסתיר בעברו.

ואכן — לאבא חושי, ראשה הנבחר של עיריית חיפה, יש ויש מה להסתיר בעברו, לאורך הדרך כולה. כי תולדותיו של אבא חושי בארץ הן תולדות שלוש שנות נסיון אחר נסיון של מיטב האנשים לסלקו מן הבמה הציבורית, להחזירו למקום שהוא ראוי לו. "הייתי פועל נמל!" קרא אבא חושי בפא' תוס באסיפה ספונטאנית בהחלט שנחכנסה לאחר פרסום האשמותיו נגדו — "ואני מו' כן לחזור אפילו ולטאטא את הרחובות!" כל היודע על הוזהמה החושיסטית שניצ' טברה במחלקת-הנקיון העירונית, ספק אם יסכים למנות את חושי לפועל-נקיון, וכל היודע את עברו של חושי, ודאי שיחייך למשמע סיפורו על היותו פועל-נמל. את הקריירה המזהירה שלו החל חושי לפני יותר משלושים שנה בקיבוץ השומר הצעיר שבעמק, בית אלפא, שם שימש זמן-מה כאקונום — מרכז קניית מצרכי-מזון למטבח-הקיבוץ. רק אלה הזוכים את הרעב המתמיד אשר שכן או בקיבוצים כאורח-לא' קרוא שאי-אפשר לגרשו, רק הם יוכלו להבין עד מה נודעו חברי-הקיבוץ, כאשר האשים מחסנאיה-המשק, יקה ישרדור, את החבר

שלושים חודש שרת מק'קארתי בחיל-הים בתפקידים שונים... ועשה את "מלאכת-הנייר" אשר לאסכדרון-סייסיים... ב'1944 הצהיר על-ן-תעמולה אחר, כי מק'קארתי "נסל חלק ב'14 הפצות-צלילה על עמדות היפאניים". ב'1948 כתב מק'קארתי: "סטתי 17 טיטוס..." בשנת 1951 הצהיר: "נטלתי חלק ב'30 הפצות-ליל ומסעיק-שקר".

"ילקוטו בחיל-הים אינו זורק לזכותו אף אחת מתוך 14, 17 או 30 שליחור' תיו... תפקידו הרש' מי, שלא נשתנה מ' עולם, היה ליד שול' חן-הכתיבה. אף-על פ'יכן נראה הוא ב' כל תצלום ששיגר לעתונות כשהוא מ' חייך מתוך תא' טייס..."

סיפור-מעשה א' חד... גילה, כי מק' קארתי נפצע באחד

המבצעים... מק'קארתי, מצידו, נתן חיזוק לשמועה, עם שצלע, כשחזר ב'1944 הביתה לחופשה, על ירכו. על מה שארע באמת, פשטו גירסאות שונות: אליבא דאחת מהן נפגע מפגז יפאני... גירסא אחרת: ג'י נחבל ברגלו שעה שמפציץ של חיל-הים שמעד לנחות, נתהפך על הקרקע ועלה באש... לכתבי-העתונות אמר (מק'קארתי): "רגלי נפגעה קשות... צויינתי בזכותה לשבח..." לא היה כל מקום לספק... הפצע נגרם לו למק'קארתי ב'22 ביוני 1943... מסמכיי רשמיים מוכיחים, כי מק'קארתי לא עמד אותה שעה בפני הפגזה יפאנית... פרטי אותו יום תוארו... על ידי חברו: "...ב'22 ביוני, היום בו חצינו את קו-החשונה (נערך) טקס כניסה מבריתו של נפטון... (הלבישונו) פיג'מות... הושיטנו במים, התיוו עלינו סילונות... שמונו לחוכא ואיסלולא... מק'קארתי... נפצע ברגע האחרון. יורד היה בסולם, כשדלי מלא מים כרוך לו לרגלו. לפתע החליק ונכשל. רגלו האחת נתפשה בעוק התחתון — צינור-ברזל הנמצא במרחק זרתות אחדות ממחיצת-הברזל. כך מעד ופצע את רגלו... ג'י... היתה בידיו: "לעולם אל תגלו, כי שברתי את רגלי באופן מגוחך זה". איש מהם לא העלה אז על דעתו, כי... פגיעה זו תהפך ל-פצע חמור ברגל". (מתוך "מק'קארתי — האיש ודרכו", מאת ג'ק אנדרסון ורוגלד י. מיי, לפי התרגום העברי שיצא בהוצאת מפא"י).

פרשת חייו של ראש עיריית חיפה, מר אבא חושי, בימים הסוערים של מלחמת-השחרור, קובעת ברכה לעצמה ואין אנו מתכוננים, חלילה, להדיר עצמנו מברכה זו. אולם לפני-כן טוב להזכיר קוריוז תמוה מ' אותה תקופה, אשר דוקא בטאנו של חושי מצא לנכון להעלותו מחדש ודווקא עכשיו.

והמעשה מעשה הוא ברגלו השבורה של גבור מלחמת-השחרור וסצוע-הקרבות, מר אבא חושי.

בתקופת התהו-והבהו שלפני הכרות ה' מדינה, עת היתה העיר כולה שדה-מערכה, לא נימנה מר חושי — בניגוד לרושם ש' מבקשים ליצור הוא וחסידי — על פעילי ההגנה. ההסך מזה יהיה הרבה יותר מדויק: חוגים רחבים בהגנה השתדלו שלאזנו של חושי לא תגענה ידיעות בעלות חשיבות בט' חוגית. כשרש חושי, בראשית המלחמה, סמ' כות סיקודית מסוימת, מרד הסיקוד המקר' מי, אילץ לבטלה.

באותה תקופה, ימי שיחרור חיפה כולה, ארעו מספר מאורעות מדהימים, שפירוטם אינו לכאן, כרגע, וכולם היו קשורים, כך או אחרת, בשמו של מר חושי.

אירועים אלה נצטרפו אחד לאחד, עד ל' יצירת תמונה שלמה אשר האחראים לבטחון חיפה החליטו כי הכרחי לברר אותה.

בדיוק, או כמעט בדיוק, עם קבלת החלטה זו ארע למר חושי מקרה מצער מאוד: ב' רדתו לבילה במדרגות החיטאיות המפורסמות, בהבדת אחד המפקדים הגבוהים של ההגנה, נכשל, התחלק ושבר את רגלו. הדבר לא ארע "בהשתתפותו בשחרור חיפה", כדברי דבר מיום 9 לחודש זה, אלא כמובא כאן. מר חושי שבור-הרגל הועבר, משום מה, לדברי אנשים שתפקידם או היה לדעת זאת, דוקא לבית-החולים "בתר", שהוא בית-חולים ל' יולדות.

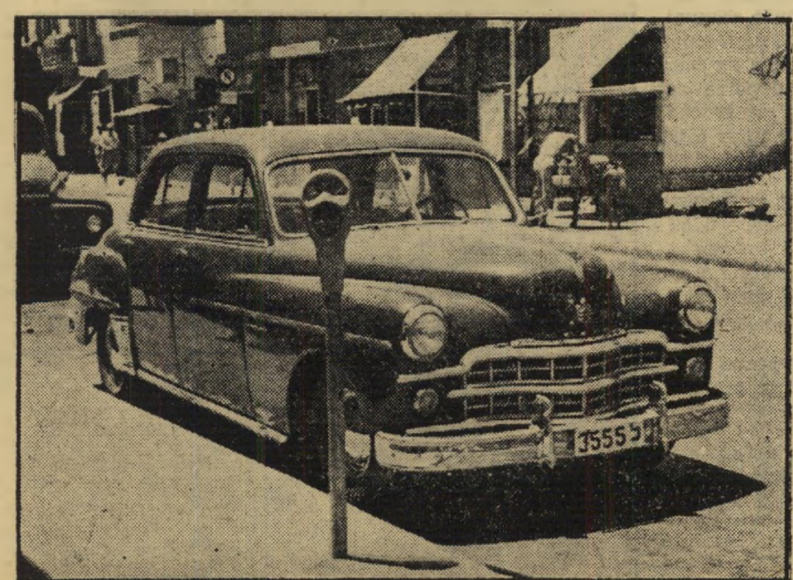
בבית-יולדות זה שכב חושי, לדברי אותם אנשים, זמן הרבה יותר ממושך מכפי שהיה הכרחי לריפוי.

ובאותה שעה ממש נחקרו מי שנחקרו ובמקום שנחקרו אודות פעולותיו השונות של חושי, אולם חושי עצמו לא נחקר, כיוון ששכב מצוע.

אנשיו דאגו להפיץ או בחיפה את השמועה

מכוניתו החדשה של מזכיר-העיר

זוהי מכוניתו החדשה של מזכיר עיריית חיפה, משה רומא, אותה ניסה להסתיר בקרבת ביתו משך כמה שבועות. הסוג: דודג'; הצבע: ירוק; המספר: כ'3555; השווי: שמונת אלפים; מקום החניה: רחובות צדדיים ליד בניני העירייה, אך לא עד מגרש החניה של עובדי העירייה.

שווד קרקעות הנפקדים

לא, קורא יקר, לא על הבנק נדבר. מרב רים אנו, אמנם, על שווד רכוש נפקדים, אולם בינתיים רק על הקרקעות נדבר, על קרקעות גדולות ששוויין כמיליון וחצי לירות.

כשברחו הערבים מחיפה, השאירו אחריהם קרקעות עירוניות פנויות שערבן כיום למעלה מעשרים מיליון ל"י. אבא חושי, גבור מלחמת השחרור (ראה — רגלו השבורה של אבא חושי), סבר, כנראה, כי רכוש זה שייך לו. כשם שלו השתייך, לדעתו, שאר רכוש נטוש.

ועליכן — מה שלא נתנו לו, קם ולקח במרדיו.

קרקעות הנפקדים, בחיפה כמו בשאר המקומות, נמצאו בידיו של האפוטרופוס לנסיכנסיים, מר מרדכי שטנר. בצל מש"ד הרחב של שטנר התקיים משרד שני, קטן וזעיר — משרד רשות הפיתוח, עליו הוטל התפקיד הלאומי העצום של שמירת הקרקעות הנטושות לצרכי פיתוח — ופיר תוח בלבד. העקרון שהדריך את רשות הפיתוח היה: במקום בו מצויים מגרשים קטנים, יש למכרם; במקום בו מצויים שטחים רחבים רצופים, יש להפכם לשטחי תעשייה ופיתוח.

בינתיים - להניח יד

מנהל רשות הפיתוח בחיפה, אברהם עקיב, היה ימנה על אותם אנשים מעטים הסבורים, כי טובת המדינה קודמת אפילו לטובתו של מר אבא חושי. משהחל מר חושי משתלט על קרקעות לאילו, מקים מגרשי חניה במקומות מיועדים לפיתוח תעשייתי, קורע לגורים שטחים רצופים, מעביר דרי כיום במקומות אסורים, פנה עקיבה למשרד האוצר ותבע להעביר לידי רשות הפיתוח גם את הזכות למסור או לסרב למסור קרקעות.

בלי סמכות זו, הסביר עקיבה, מניח האפוטרופוס לעיריית חיפה לעלות על קרקעות, לקבוע עליהן בעלי חזקה (כחוקרי מגרשי חניה ואחרים) שאחר כך אי אפשר יהיה להורידם, וכך נפוצות לרחוק קרקעות שיכלו לשמש לפיתוח תעשייתי, ורשות הפיתוח מקבלת אותן כאשר אין להן כבר כל ערך מעשי.

אך בעוד הדיון אודות תביעתו של עקיבה נמשך והולך, הניח מר חושי את ידיו ה"ארוכות" של שטחים נוספים, עשה בהם כ"בחוץ שלו, החביר מגרשים בעיר התחתית לחנייה, מסרם לידי מקורבים.

בעוד מר חושי גובה כספים לקרן מגרשי החנייה שלו, הפך — בלא תשלום כל תמורה שהיא — מגרשי תעשייה למגרשי חנייה, אשר החלו מכניסים מדי חודש סכומי כסף גדולים. מגרשים שטרם הספיק להשתלט עליהם בפועל, תבע לעצמו ככתב, הכינוי כי הם שייכים לו. עקיבה ניסה למחות, צמצם ככל שיכול את רשימות החנייה ובלבסוף, משהשתלט חושי על המגרשים בדרך של אוורפציה פשוטה, הגיש לו עקיבה חשבונית לתשלום תמורת המגרשים שחטס.

חשבונית אלה הצטרפו לסך של כמיליון וחצי לירה, כסום לאגביות תמורת 350 דונם קרקע עירונית. חושי צחק, חושי כעס, חושי שלח מכתבים חצופים, ובינתיים דאג מי שדאג ובקיץ 1953 הודיעו לעקיבה, כי דעתו נתקבלה באוצר: רשות הפיתוח תרכוש מעתה גם את הפעולות המינהליות וגם את פעולות הפיתוח.

וכמנהל רשות הפיתוח ימנה מר שטנר, אדם שמעולם לא היה צריך לחשוב פעמיים, כדי לבחור בין טובת המדינה לבין צרכיו של אבא חושי.

הגול לא יקוים

שטנר נכנס לתפקידו כמנהל רשות הפיתוח תוח בסתיו 1953 ותוך ימים מעטים נעשה ברור לעקיבה, כי בסדר החוש לא ימצא מקום לשכמתו.

עקיבה הלך, רשות הפיתוח פרסמה מיכ"ד למישרת מפקח מחוזי בחיפה ובמיכ"ד זכה מר מוסס, קצין משטרה לשעבר, אדם בלתי תלוי ולא משוחד.

מאליו יובן, כי מוסס לא קיבל את המישרה

והמקום נשאר ריק, עד שיימצא לו האדם המתאים. בראשון ליוני שלפני שנה נמצא סוף סוף אדם כזה — מר קורט רופין, מיפקחה המחוזי הנוכחי של רשות הפיתוח בחיפה.

כשנכנס מר רופין לתפקידו, היה כאמור, תלוי ועומדות נגד עיריית חיפה תביעות בסך של כמיליון וחצי ל"י, לתשלום במ"ד זומן. אבא חושי, משנודע לו, סוף סוף, אדם שעימו אפשר להידבר בחשיבות, ה"גיש, ראשית חכמה, ערעור על הערכת מחירי הקרקעות, העמיד את שוויין על שלושת רבעי מיליון לירה.

למרבה הצער נמצאו במשרדי רשות הפיתוח כמה אנשים שלא הבינו מה זו דרי גמיות חושיסטית, וכדי לסיים את הליכוח, העבירו את הבעיה למערך הממשלתי הראשי, מר אלמן, וזה מסר חת"דעת אשר הוציאה את חושי משלוחו שלעיה גאחתו.

הגול הזה, קרא חושי, "לא יקוים" ואם חושי ניבא, אשכול יבצע.

למרות החלטות מפורשות כי קרקעות עירוניות של רשות הפיתוח לא יועמדו ל

חכירה, אלא אך ורק למכירה בכסף מלא, הסכים שרהאוצר, מר לוי אשכול, כי ב"מקרהו של החבר חושי יש להתיר חריגה מן הכלל, להתיר אל הקרקע כאל קרקע כפרית.

מקרקעות כפריות נוהג האוצר לגבות, בהחכירו אותן, דמי חכירה של ארבעה אחוזים לשנה, במקרה הנוכחי — כחמישים אלף ל"י.

גם גול זה, הבטיח חושי, "לא יוצא לפועל".

ואם חושי התנבא, אשכול יאשר.

הדיונים המתנהלים עכשיו בין שרהאוצר לבין ראש העיר הדינמי, עומדים להסתיים בהסכמת האוצר לגבות דמי חכירה של כעשרים אלף ל"י לשנה ושלוש על ישי"ר.

על ישראל שלום, אך לא על רשות הפיתוח.

כל בעלי קרקע חייב, כידוע, בתשלום מ"ד עירוניים. אם מחזיקה רשות הפיתוח בחיפה קרקעות, חייבת היא לשלם מסים, והנה, אותם קרקעות עצמם שלצורך תש-

כל אנשי חושי (א)

ד"ר ג'ורג' רענו: מועל בכספי התרבות

רענו, במחנה באחווה, הילכו האשמות מזוהות עוד יותר, כוללות קשרים כפרי לים הן עם בת-כנסת במ"ד קום והן עם אנשי המיסיון — פרס לסענות כספיות נוספות.

העובדות הנזכרות הללו נמסרו כולן, או רובן, מ"ד חדשים מספר, עליידי הנפעים, למחלקת התרבות העירונית, ואף-על-פיכך לא הוצעה עדיין ד"ר רענו בדרך גה. את ההסבר הגיוני היחיד לעובדה זו קיבלנו מפיו של מנהל המחלקה, ש"מילא רוונה, אשר סיפר, כי ד"ר רענו עזב את עבודתו בקיבוץ מסויים.

"מדוע לא נמסרה הפ"רשה למשרד?" נשאל ר"ד זנהק. "על כך השיב לא רונ"ד הק עצמו, אלא מזכירה מחלקה, מר לבאי: 'הוא עוד לא רצח אדם!' "ומדוע לא הוזהר, ל"פחות, הקיבוץ?" "יתכן", נאנת מר ר"ד זנהק, "שהספרים עוד יגי"עו. אמנם, נראה שהם עדיין לא הוזמנו, אפילו."

בינתיים, למודת נסיונה מ"ד פרשת פרידלנד, עת נפתח נגד מועל חקירה אשר סיבלה לבסוף ע"ד א"מ"ד צא את ראש העיר עצמו, הח"לטה העירייה, כי היא תח"זיר מקופתה את הכספים החסרים.

ומעניין רק הסעיף, מ"ד נו יוצא הכסף, שמא מסעיף "החזרת מעילות"? לכשנשאל מר רוונה, מ"ד נהליה מחלקה, מדוע הכניס לעבודה במחלקתו אדם כ"ד"ר רענו, השיב: "היה זה כבוד ראש העיר אשר המליץ על קבלת ד"ר רענו לעבודה."

לשים לסכום ששילמו ק"ד לכן. התלמידים הוסיפו, אי"פוא, כל אחד סך שתי ל"ד רות ושלושים. ומאן לא ראו את הס"ד פרים ולא את הד"ר ה"משכיל ג'ורג' (ושאר ש"ד מות) רענו. השעורים בוטלו, במח"לקת התרבות הכחישו כל ידועה בדבר קיומם של ס"ד רים לצופות. כספיהם מ"ד תלמים הלכו עם הרוח — ועם הדוקטור.

ובעוד המשתלמים מ"ד רוצצים אחרי כספם האבוד, נתגלה כי הד"ר הנכבד החתים את מרבית עובדי מח"לקת התרבות, וכן גם כמה ממשתלמיה, על ערבויות ל"ד להאית שלקת בבנקים ש"ד נים, בסכום כולל (לפחות זה שנתגלה עד היום) של כאלף ל"י. ההתאזות לא שולמו, ובעוד התלמידים באים אל עובדי מחלקת התרבות בטענות על כספם ה"גזול, השיבו להם העובדים, כי גם הם נאלצים לשלם עתה את ערבויותיהם, כי ון שהד"ר המשכיל אינו מגלה כל נטייה להחזיר את ההוצאותיו.

בעוד אלה ואלה דנים בענין, הגיעה השמועה, כי אבי אחת מעובדות המח"לקה מסר לד"ר מאה ל"י ואין הד"ר מנסה אף להע"ד מיד פנים, כי הוא מתכחץ להחזיר.

בשעור הבא, וכן בשעור שלאחריו, נמשך כך הד"ר עוררם שלאחריהם, הודיע ד"ר רענו, כי הספרים טרם הגיעו, רק בשעור השמיני את החשיע מסר שהספרים נמצאים כבר במשרד מחלקת התרבות (בית ארדשטיין), אולם הספרים כפולים אי וכל כל תלמיד להוסיף, אי"פוא, שתי לירות וש-

לזו דמי חכירה הורד ערכם עד לאס"ר, ל"ד צורך תשלום מסים לעירייה שב ועלה מח"רם לרקיעים. אותה עירייה התובעת להסתפק בדמי חכירה של 20 אלף ל"י לשנה, דורשת מרשות הפיתוח לשלם לה, תמורת אותן ק"ד קעות עצמן, מס שנתי של 90 אלף ל"י ל"ד ע"ר.

החי אומר, קרקעות אשר ישתמש בהן לצרכיו הוא, משרד האוצר עוד יוסיף לו תמורתם סך 70 אלף ל"י לשנה.

בעיר התחתית של חיפה, בשטח ההריסות המסונות הנקרא כיום שקמונה, מרוכזים 300-400 דונם שטח אחיד ורצוף, אשר שחיים כיום, לאחר עבודות פיתוח שונות שבוצעו שם, כחמישה עשר מיליון ל"י.

אני חוזר — כחמישה עשר מיליון ל"י, שטח זה מיועד להקמת תעשיית מפתח, לבניית אוזרת עשייה גדול שישלים הרבה מהחסר לתעשיית המפרץ, ישמש מנוף עצום לפיתוח הארץ בכלל וחיפה בפרט.

כך חשבו המתכננים, כך קבעה ברוב תמי"מות הממשלה.

ורק שכתה, כנראה, הממשלה מיהו ש"ליטו הריבוני של מחוז חיפה.

יום אחד, ללא שאלה, ללא הודעה מראש לבועלה החוקים של שקמונה, לרשות הפיתוח, הודיע אבא חושי בקול-ישראל, כי על שקמונה יקים ראשה הדינמי של עיריית חיפה תערוכה תעשייתית, להגדלת שם העיר ולמען ידע כל בר-בירב מיהו ה"לוחם לפיתוח תעשייתי בארץ.

אפילו רופין החשיט נחרד: שטח כה נפלא, קרקעות שנפלו לידינו כמון השמיים, והנוצרות להקמת מפעלים שלעולם לא ימצא להם מקום כה מתאים, כל זה עלול לפרוח השמימה כערפילי-בוקר עקב בולמוס-הג"ד לזו שאינו יודע שבע של אבא חושי. ה"ד מין אף אל חושי, הודיע, כי לא יתיר לאיש לעלות על השטח. אבא חושי השיב שאינו מתכוון להקים שם בתים ממש, אלא רק בית-תערוכה שאפשר יהיה להרסם בשעת הצורך.

אפילו החושיט נחרד

אולם רופין הבין, כי הפעם חייב הוא לעצור את החוליה גדולת-עצמו, פן ימגו בעשן כל תכניות הפיתוח המחוזיות. רופ"דוע, כי לצד בתי-התעשייה, שאף הם י"ד לו מיליונים, יוקמו מאות קיוסקים, יחצרו מאות בעלי-חזקה שאי אפשר יהיה להורידם מן הקרקע מבלי לשלם להם פיצויים בס"כומים בני מיליונים.

ורופין הודיע על סרוב מוחלט. חושי חייך, פנה אל מרדכי שטנר וקיבל אישור לתכניתו השגעונית. "זה רק לכמה חדשים", הבטיח "אחר כך אהרסם בעצמ"את הבניינים."

האישור ניתן, המחלה המסוכנת, העומ"דת להרוס לעד כל תקוות פיתוח, מצאה לה תומכים.

חמישה עשר מיליון לירה, תעשיות חשר בות, אלפי מקומות עבודה — כל אלה י"ד עלו קרבן על מזבח המולך שאינו יודע גבול.

בצילם של שגעונות גדולות אלה הן נ"ד אה אף כנסים באם נשאל, להיכן זורמים החרחים עצומים שמכניסים מגרשי החנייה אשר מסר חושי לאנשים שונים. הן אף כקטני-אמונה נהיה, באם נאמר, כי בעיר התחתית, שם מצויים מרבית המגרשים, אי אפשר לבקר מאומה. בעיר התחתית, על חופו של כרך, יודעים הכל את ערכה הרב של השתיקה, את מחירו הגבוה של הדיבור הגלוי.

ועליכן לא נודע, לא אתה ולא אני, לאן זורם הכסף, מי נהנה ממנו ולאיו מטרם, תחת זאת הבה נזכין עצמנו לזעוק חסם, עת תבקש רשות הפיתוח, בבוא היום, לני של משקמונה מאות רוכלים שיעלו עליה, תבקש לסלק אתם ואת בית-החירוש למען ביצוע התכניות המקוריות.

נכין נא עצמנו לזעוק. ראשון הוועקים יהיה או חושי עצמו.

העם

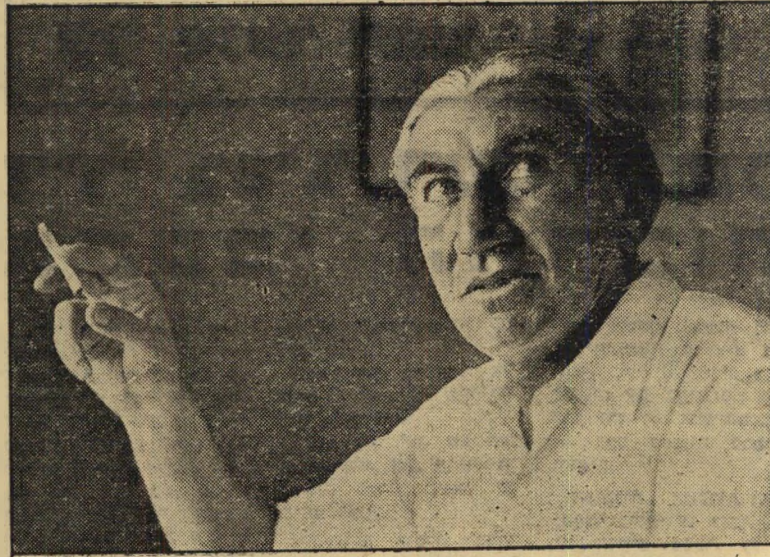
הלילה הגורלי

לרוב רובם של אורחי ישראל, המלים "משפט ארלוזורוב" אינן אומרות ולא כלום. מגויסי צה"ל טרם נולדו כשנורה ונהרג ה' מנהיג הציוני הצעיר על שפת ימה של תל אביב, לרגלי בית הקברות המוסלמי הישן. למעלה ממחצית אורחי ישראל הנוכחים שמעו על המאורע — אם בכלל — מתוך עיתונים גרמניים, עיראקיים, פולניים ומארו-קאיים. כיום ארלוזורוב הוא רחוב בתל אביב, או תמונה של גבר שחרחר וממושקף על הקיר.

אולם ישנו בישראל מעוט חשוב אשר רצח ארלוזורוב קשור בלבו עם החיה ה' מרכזית של חייו. המעשה חולל מהפכה פוליטית: הרעלת האווירה בתנועה הציונית ללא חקנה. הרביוניסטים הפכו בעיני הרוב המפא"י לכת רוצחים מתועבים, מפא"י הפך כה בעיני המעוט הרביוניסטי למפלגה רצחנית.

רצח היושבראש של ההנהלה הציונית חילל מהפכה גם בחייהם של שורה שלמה של אנשים פרטיים:

• הוא פתח את השער בפני יורשו, דוד בן-גוריון, שהיה עד אותו לילה טראגי יריבו העיקרי והמושבע של חיים ארלוזורוב, רוב, המדינאי בעל הקשרים הטובים בעולם.

מקוררסערה ארזי

זורע רוח, קוצר סופה

• הוא העמיד על הרגלים הפוליטיות את מזכירו של ארלוזורוב, צעיר בשם משה שרתק (כיום משה שרת), שלא נחשב עד אז אלא לכות סכני בלבד.

• הוא סימן את עלייתו לגדולה של קצין המשטרה המנדטורית, עוזר-מפקח-מחוזי בכור שירית, שניהל את החקירה נגד הנאשמים הרביוניסטים תוך מגע הדוק עם מרכז מפא"י — מגע שנוצר בחור-השינה של עורדין הסוכנות, דוקטור ברנארד גיוף — כיום שר הפיתוח דוב יוסף.

בימי הקרב על משפט רצח ארלוזורוב הת' גבשה הצמרת הנוכחית של מפא"י, נקבעו החסמים השוררים עד היום בין שמאל וימין. לכן, כל הזרע רוח של חקירה בפרשה זו, טבעי שיקצור סערה ציבורית.

סערה כזו התחוללה השבוע, לגמרי במפ' תיע, בחצות ישראל, הסתירה משך כמה ימים את כל המאורעות הפוליטיים החשור-בים-כביכול של ערב בחירות, החזירה את ישראל 22 שנה אחורה. (ראה להלן).

היסמוריה

כלבים ישנים

"הנח לכלבים ישנים לשכב!" מזהיר פת' גם אנגלי נבון. השבוע למד יהודה ארזי, אחד מבעלי מלון דמתי-אביב שליד הירקון, כי הדבר נכון עוד יותר לגבי כלבים קבוי-רים — ויותר מכל לגבי הכלב הקבור ב' קסע מסוים של שפת-הים התל-אביבית, ה' אהוב בשעות היום על מתרחצים שאינם חוששים מפני חידקים, ובשעות הלילה על

• דויד בן גוריון, התותח העיקרי של מפא"י והמועמד לראשות הממשלה הבאה, יפתח במלחמת בחירות אישית בעוד שמועיים. בן גוריון, המבלה כבר כיום כמה שעות ביום במטה מפלגתו, יופיע בשבועיים האחרונים שלפני מועד הבחירות באסיפות המוניות בכל מרכזי הישוב בארץ. על ארגון אסיפות אלה בלבד תוציא מפא"י למעלה ממיליון ל"י.

• שתי המפלגות הגדולות, מפא"י והציונים הכלליים, מכינות "פצצות ענק" לקראת הבחירות. פרטי הפצצות, העלולות לקבוע את זמנת הבחור" ותאריך הטלתן, נשמרים בסודיות. מנגנוני המפ' לגות מנסים לברר מתי תוטל פצצת המפלגה היריבה, כדי שיוכלו להטיל את פצצתם מאוחר או מוקדם יותר, לפי הצורך. החשש העיקרי: שתי המפלגות אינן רוצות להטיל את פצצותיהן מאוחר מדי.

אם כי תאריך הפצצה הראשונה במלחמת הבחירות עדיין אינו ידוע, הרי הפצצה האחרונה במלחמת הבחירות של מפא"י תוטל כנראה ב-19 ביולי. ביום זה יפתח חגיגת קור-הציונות יד-החלב, על ידי החברה האחראית לביצועו: חברת מקורות שהקציבה כמה עשרות אלפי ל"י לחגיגת-פאר שדוגמתה לא היתה בארץ.

• ההתנגדות למבצע ההתיישבות בלכיש עלולה להתגבר בימים הקרובים, אך תחלש ותעלם אחרי הבחירות. ההתנגדות שתסתמך בעיקר על נימוקים כלכליים היא חלק במסע-הבחירות נגד "ילד שעשועי" של בן גוריון.

• אל תצפה בימים הקרובים לגסטות פרו-סובייטיות נוספות מצד מצריים. גמאל עבד אל-נאצר הוזחר בימים אלה על-ידי שגרירי המערב כי כל עתיד-האחדה לברית-המועצות, גם אם הוא נעשה כדי להכעיס את המערב, משפיע על דעת ה' קהל המצרים וממשלת מצריים עצמה עלולה לעמוד בפני קשיים בלתי צפויים, כשתצטרף בסופו של דבר בגלוי, לברית הגנה עם המערב.

• לבנון לא תצטרף בינתיים לברית התורכית-עיראקית. ראש ממשלת הלבנון הסביר לגילאל באיר, נשיא תורכיה, בעת ביקורו השוטף בביי-רות, כי "מסעמים מדיניים" תהיה מדינתו מוכנה להצטרף לברית רק לאחר שתובי-הר עמדתה של סוריה שכנתה.

• ידיעות על חקמת גוש שדי-שי בעולם תפתנה כנראה ל-עיתונות בחודש הבא, לאחר כי-קורו של ראש-ממשלת בורמה ארינו בואשינגטון. שלושת יומי-הברית: ראש ממשלת הודו נהרג, ראש ממשלת יוגוסלביה, המרשל טיסו וראש ממשלת בורמה ארינו, מטרת הברית: כלכליות, לפחות בתחילה.

צפה להתערבות מיידית

של מזכיר האו"ם דאג האמרשלד במקרה והפגישה בדרך גבוה בין ישראל ומצרים לא תתקיים. התערבות של האמרשלד כוללת כינוס מיוחד של מועצת הבטחון שייקרא ביזמתו הוא וללא בקשת אף אחד משני הצדדים הנוגעים בדבר.

• ההתיישבות החדשה שנתרבה בשנים האחרונות בדרום הארץ, תופנה בתחילת תש"ט ל-לצפון הארץ ומזוהה: הגזיל הדרומי והמזרחי ועמק בית שאן. חספר העולים ההולכים לחקלאות עלול להגיע השנה ל-20 אקד. 60 אחוז מכלל העליה בתש"ט, שהוא האחוז הגדול ביותר של ההולכים להתיישבות בכל העליות עד הנה.

• בארבעת החודשים האחרונים של שנה זו יוקמו 16 ישובים חדשים. 11 בחבל לכיש והשאר בסביבות באר שבע, אשקלון ובערבה. ישוב של הקיבוץ המאוחד יוקם כנראה באילת, לאחר שיחידה מקובצת של הקיבוץ המאוחד שירדה בימים אלה לאילת, תבדוק את התנאים לכך.

• פרשת שחיתות הנוגעת לאחד מראשי הפרוגרסיבים תוקפא במקור, תפורסם רק לאחר הבחירות עקב תמרון פרוגרסיבי מחוסר. הפרשה תפורסם, כנראה, בבטאון שורת-המתנדבים, אשר עומד להופיע בעוד כחודשיים בערך.

• פיקוח מוגבר על בחינות הבגרות האקסטרניות יופעל החל מסוף שנה זו. לאחר שנתגלה כי כמה עשרות נבחנים זכו בתעודות בגרות על-ידי מעשי תרמית: הם שולחו נבחנים אחרים שיעברו את הבחינות בשמם. הנבחנים יעברו עתה בדיקת זהות קפדנית ביותר.

• סמכויותיו של בית הדין העליון ליד התאחדות הכדורגל יוגדרו בקרוב לאחר שכמה משפטיים נטלו על עצמם את ניסוח תקנון בית הדין.

זיגות נאהבים, מהפשיה-הרפתקת ופושעי-מין.

ארזי, שהשיא זה עתה את בתו, התכוון להרצאה בפני פגישה סגורה של לשכת בני-ברית. עלה על דעתו לנצל הרצאה זו כדי להשיף נגד רוח השנאה בין אדם לאדם, להיכית את התוצאות האיומות של השנאה העיוורת. לשם כך לקט מתקיו כמה מיס-מכים ישנים — מיסמכים שהגיעו לידינו לפני 22 שנה. אז היה שמו יהודה טננבוים, והוא כיהן בשליחות ההגנה כמפקח במשטרת המנדט. דרגתו באותם הימים: מנהל המח' לקה המדינית של משטרת פלשתינה (א"י).

• להיענש כמיתה. חיים ארלוזורוב נרצח בליל 16 ביוני, 1933, בשעה 10.15, עת טייל עם אשתו, סימה ארלוזורוב, כינס עובדת קול-ישראל, על שפת ימה של תל-אביב. גבר שמנמן ניגש אליו, שאלו מה השעה והאיר בפנס. גבר שני, נמוך יותר, שלף אקדח. ארלוזורוב כשפנה לעבר המת-נקש, ירה הלה והרגו. השניים ברחו דרך בית-הקברות המוסלמי.

כעבור ארבעה ימים נאסרן שלושה יהודים, ביניהם אברהם סטבסקי, האיש שניהל את העליה הבלתי-חוקית שאורגנה על-ידי ה' התנועה הרביוניסטית. בשעת המאסר ניגש אליו המפקח טננבוים ופתח בשיחה במלים: "ריצח! מדוע עשית את זה?"

אולם כעבור 24 שעות בלבד השתכנע ארזי-טננבוים כי הרצח לא בוצע על-ידי סטבסקי וחבריו, ושכלל לא היה זה רצח פוליטי. הוא גילה כי הבולשת הבריטית, שהיתה מעוניינת להוכיח לציבור את יעדי-לוחתה, ערכה חקירה פגומה, טישטשה עובי-דוח, בימה עדויות חשובות. כעבור כמה חודשים נודע לו כי אחד הרוצחים האמרי-תיים, אסיר ערבי, הודה שהוא וחברו ביצעו את הרצח כדי לאנוס את האשה שלא ראוה בבידור בחושך. הבולשת טיפלה באסיר זה, הכריחה אותו לחזור בי מהודאתו.

כיצד בכל זאת נידון סטבסקי בבית-המש-פט המחזיק "להיענש במיתה בהתאם לחוק", וזכה מחוסר הוכחות רק בשעת הערעור? כיצד הצליח הקטיגור הבריטי להעמיד מולו בנין אדיר של הוכחות?

• אופל לחם המושלים. קבע ארזי בהרצאתו: אורת השנאה שהשתררה בארץ גרמה למחלת-רוח ציבורית. אנשים שיקרו בסיטונות, לא מתוך כוונה ברורה, אלא פשוט מפני ששיכנעו את עצמם באופן עיוור ש' סטבסקי הרביוניסטי אמנם אשם. אמר ארזי: "היו עדים שכולנו הכרנו אותם. איש לא האמין שהם שיקרו. הם היו עדי-אמת. הם האמינו באמת ובתמים שראו דב-רים שלא ראוי."

הסיבה, לדעת ארזי, לשנאה זו: קדם לרצח מסע-תעמולה רביוניסטי נגד ארלו-זורוב, שכונה, בין השאר, "שרץ", "איל לחרם המושלים". למחרת הרצח לא גילה ה' עתון הרביוניסטי כל סימן של צער או אבל. לכן הגיעו כל אייביהם באופן איטומטי, למסקנה הבלתי-מוכחת שהם היו הרוצחים. כשחזר ארזי מהרצאתו הביתה, לא עלה על דעתו כלל שאמר משהו חשוב. העובי-דות שהזכיר היו ידיעות ברבים. המיסמכים שציטט היו מוצגים במשפט הרצח, אשר גם הוא עצמו הופיע בו כעד. הוא לא ידע כי בהרצאה נכת לא רק אבא אחימאיר, הנאשם השלישי של המשפט, אלא גם איש-הבוקר גרשון הנול, עתונאי חתיק וגידם בעל עבר רביוניסטי.

הנול מיהר למערכת, משולח כולו. פרטי המשפט נשמטו זה מכבר מזכרוננו, והיה נדמה לו שבאמתחתו סקופ עתונאי גדול. הוא לא הרבה לכתוב על ההשערות הפסטי-כולוגיות של ארזי, אלא התרכז בעובדות שמיסר. למחרת היום, בכתבת-ענק בעמוד הראשון של הבוקר, נתקבל הרושם כאילו חזר בו סוף סוף אחד מראשי ההגנה וגילה את האמת הנסתרת על "עלילת-הדם".

דוד שרתח זמן רב מרי. היה זה כאילו הוסר המכסה מדוד של מים שרתחו זמן רב. ארזי חסר-האונים הותקף מכל עבר. עתונאים צבאו על מלון רמתי-אביב. מנחם

* באותם הימים בקנה-מידה קטן, בעיקר על-ידי העברת קבוצות קטנות של עולים בגבול הצפוני.

** ששחזר מחוסר הוכחות באמצע המש-פט, מבלי שנדרש אפילו להגן על עצמו.

האש היקרה שפרצה במוצאישבת האחרון באזור התעשייה החדש של תל-אביב אכלה רכוש של 120 אלף ל"י. המכונות וקרפיפי העץ הענקיים של 20 נגרות נשרפו כמעט כליל. במקום נותרו רק עמודי חשמל מעוקמים וטרביט של עיי חורבות. הלהבות המהירות השאירו את כבאי שש תחנות כיבוי של איזור דן אובדי עצות. חוסר הספקת המים במקום ואי הסדר הקלו על האש במלאכתה. לכבאים לא נותר אלא למנוע את התפשטות האש אל מיכלי הדלק הסמוכים של חברת של. התמונה צולמה במצלמה רחבה מעל אחד גגות הבתים הסמוכים. בצילום נראים בברור מיכלי הדלק הענקיים (מימין). העץ שבמרכז הלהבות כרע ארצה דקות מספר אחר הצילום, הפיץ נחלות לוהטות לכל עבר, סייע גם הוא להתפשטות הלהבות.

חוד הקבוצות. מקום בו התרשם, לראות את הטכסים העבריים העתיקים שבים לחתיה בצורה כה ססגונית. משימתו הראשונה של הקונסול החדש: לפתח תנועת תיירות ענפה מאוסטריה ליש" ראל, ולהרחיב את קשרי התרבות בין שתי הארצות. "מדוע לחכות להסכמים בין מדינות?" שואל הוא, "אפשר להתחיל מיד."

בחירות תעלומות הפרוטות

הכסף נשפך השבוע כמים בכל עיר, מע" ברה ימושב בישראל: ליד כל עובר ושב נתחבה לירה ישראלית. מחלקי הכסף לא היו מיליונרים תמהונים שהחליטו לחלק את עושרם — אלא פועלי ליטבה שקיבלו את שכרם בלירות טובות יותר מכספי קרן הבחירות של מפא"י. כי הלירות שחילקו דמו ללירות רק מצידן האחד, שימשו למעשה עלוניתעמולה למפלגה השלטת.

בכל מדינה בעולם, וגם בישראל, החיק הפלילי נגד העתקת צורתם של שטרי כסף הוא חמור ביותר. בבריטניה אף הגיעו ה" דברים ליד כן, שנאסר על מפיק הסרטים ארתור ראקס להראות בסרטו שטר בן מיליון שטר (ומיני) שדמה בכמה קווים חיצוניים בלבד לכסף הבריטי הרשמי. בישראל מטילה פקודת החיק הפלילי (סעיף 350, 351) קנס של 6 ל"י על הפצת כל שטר מזויף וכן חמש שנות מאסר. אולם המשפט נים הישראליים שצינו עובדות אלה רק חיינו בלעז למוד נסיון.

הצד השני של המטבע למטבע היו שני צדדים. באותיות אדומות ועקה כתובות על פני השטר: "כיצד מתחלקת הלירה של מסיך?" את התשובה לשאלה נתנה טבלה מצדו השני: 51,8 פרוטות לבטחון

3,5 פריטה לסובסידיות, 9,8 פרוטה לתעשייה, פיתוח וכו', 21,4 פרוטות לשירותים, 13,5 פרוטות לשירותים מיני הליים, סך הכל: 100 פרוטות.

לאן נעלמות שאר 900 פרוטות מתוך הלירה שמשלם האזרח כמס — את זאת השאירה מפא"י לניחשויו של כל קורא.

סטטיסטיקה המסע הגדול

אחד מבין כל חמישים ישראלים (30,897, ליתר דיוק) ארו בשנה שעברה את מזוודותיו ויצא את הארץ לתקופה ממוצעת של 181 יום. הקבוצה הגדולה ביותר של ישראלים לנכר יצאה לארצות-הברית (4714 בסך הכל), שמצאה יותר חן מצרפת (3233 מבקרים ישראלים), אנגליה (3032), תורכיה (2399), קפריסין (1304) וגרמניה (1160).

אם היו אלה ארצות הביקור העיקריות של ישראלים בעלי מזוודות, דרכונים ואמ" צעים, הרי היו מטרות הנסיעה מגוונות לא פחות: 11,890 יצאו את הארץ לשם תיור

(המשך בעמוד 12)

את הצלחתו המפתיע ניתן היה להסביר רק באישיותו הלא-רגילה. החדש התברר כי האוסטרים הצליחו שוב למצוא את האדם המתאים. האיש: ד"ר ל- משפטים קורט אנדרל.

בעיות מיוחדות בהודו לד"ר אנדרל התמיר והנאה רקע סוער: כאנטי-נאצי מוש" בע ניסה להמלט מארצו בזמן סיפוחה לרייך השלישי ב-1938. "אולם הגרמנים היו זריזים יותר," העיר ד"ר אנדרל בעגמימות. "הם הכריחו אותי להתגייס לתרמכט."

"באנחנו זמן" נזכר הד"ר, "נמניתי בין אלופי אוסטריה בטניס. זמן קצר לאחר ה" סיפוח קבלני הזמנה למסע התחרויות בכדור טניס. עקרתי מקבוצתי ונשארתי בארץ-האיים כפליט."

בתום המלחמה הצטרף אנדרל לשרות ה" דפלימטי של ארצו, שהה בין השאר שנתיים וחצי בהודו, שם התמחה בבעיות אסיה ה" מיוחדות.

אפשר להתחיל מיד. משך שהותו ה" קצרה בארץ הספיק הקונסול האוסטרי החדש להכיר ישראלים מסוגים שונים. את חגי השבועות בילה בכפר-מכבי, קבוצה של אי-

אות-אזורה לכל פקיד ישר בעיריית-חיפה: יוסף צרפתי, סגנו של פרייליך והאיש שהפך את קשר-השתיקה סביב המעילות, זכה לנוזי פה ויעקב חושי אף תבע לפטרו מעבודתו.

היו אלו מסקנות מחוכמות, אלא שהחשבו נעשה בלי בעל-הבית — דעת-הקהל אשר נתעוררה למתרחש בעיריה, לא תאפשר לנא- שמים להתחמק בלהטוטים קואליציוניים.

יחסי חוץ האדם-השני

בחירת הקונסול האוסטרי החדש לישראל הוחתה בציה לא קטנה לאנשי משרד-החוץ בוינה: קשה היה למצוא מחליף מתאים ל- קודמו, הסופר רבי-הידידים, ד"ר קרל הארטל. כנציג ראשון של מדינה נאצית לשעבר, עמד ד"ר הארטל בפני קשיים לא רגילים.

• כששמע אחד מיידייו הטובים של האר- סל, דניאל לוין אז קונסול ישראל בוינה, על מינוי ידידו, הזהירו בפני קשיים קיצוניים שיעמדו בפניו, עץ לו גם להשמר מהתנקשויות בחייו.

אילו היית ב. ג'...

ואילו ניתנה לך האפשרות להרכיב את ממשלת ישראל ולמנות את האנשים לשאר התפקידים החשובים ביותר במדינה כטוב בעיניך, כיצד היית עושה זאת?

הבחירות לכנסת נותנות לך, כאזרח מדינת ישראל, הזדמנות מצומצמת ביותר להביע דעה על הרכב הממשלה ומנהיגות המדינה. למעשה, מורכבות הרשימות בתחרויות של המטבחיים המפלגתיים מבלי לשאול את פיה מסוב ועד רע. לך ניתנת לכל היותר האפשרות לחזק במקצת רשימה אחת או להחליש אחרת.

העולם הזה

החליט לתת לך הזדמנות להשמיץ את קוץך ללא סייג מפלגתי ולבחור בממשלה שאתה רוצה בה. החל מהשבוע הבא יתפרסם ב"העולם הזה" משאל, בו תוכל להרכיב את מנהיגות המדינה הנראית לך ביותר.

תוצאות המשאל יפורסמו בבוקר יום הבחירות. כדי למנוע נפיון מצד מפלגות ורשימות-בחירות לנסות להשפיע בצורה זאת על דעת הקהל על ידי תשובות מפלגתיות אחדות כמיומנות, החליטה מנהלת "העולם הזה" לא לבצע כל מכירה מרוכזת של גזיונות "העולם הזה" שיכילו את המישאל ולא להגדיר את מספר הגליונות הנדרשים בשבועות אלה.

צפה למשאל

בחירי העם

של מערכת

העולם הזה

בגין, מנהיג חרות שהיה בזמן הרצה במו" ליו, רמו שאריו הסתיר את האמת משך 22 שנים, כל עוד היה קשור עם מפא"י, העז לגלות את האמת רק כשהפך אדם אמיד ועצמאי.

האשמה זו עקצה את ארזי כקין. "זהו שקר מתועב!" רתח, "אני חוזר על הסיפור הזה כבר 22 שנה. אמרתי זאת לכל מי שרצה לשמוע. אמרתי זאת לכל מנהיגי מפא"י. הם פשוט לא האמינו לי. הם חשבו אותי לאדם תמים, שאינו מבין את העניין. השנאה מכל הצדדים היתה כל כך עמוקה שלא היה כל מקום לדברי הגיון!"

בסוף השבוע הודיע ארזי, איש מפא"י חתיק שהיה יד ימינו של מצביא ההגנה אליהו גולומב, איש המודיעין והרכש של ההנה, בסבלנות הרגילה: "כנראה שעוד אסור לדבר על פרשה זו. היא עוד טריה מדי. אולי דרושות 300 שנה כדי שהרגשות יישכחו!"

חיפה

משמוש קואליציוני

הרוב הקואליציוני בוועדת-החקירה של פרשת-פרייליך (אחי ראש-העיר המפא"י יעקב חושי וסגן ראש-העיר המפא"י יוסף קושניר) הוכיח שוב, כפי שהוכיח זאת במשך תשעה חודשי-החקירה, את פיקחות. מסקנות-הרוב לגבי פרשת-פרייליך, שהונחו השבוע על שולחן מועצת עיריית-חיפה, נראו לכל מסתכל צדדי כתרופות ביותר. זכריה פרייליך, מנהל מחלקות הרשימות ומסי-העקיפין, אשר ה" אשם על-ידי א. וייסברגר, ממנהלי קולנוע עצמון החיפה, בקבלת שיחוד חודשי בן מאתיים ל"י, נדרש "לתבוע את מאשימו לדין או להתפטר מעבודתו".

המיעוט — איש צ"כ צבי צימרמן — תבע להעביר את הפרשה לידי המוסדות המשפטיים של המדינה.

למעשה: התחמקות. לכאורה נראה היה, כי מסקנות-הרוב הוגנות הן, מאלצות את פרייליך להביא את הפרשה לדין ציבורי. אלא שמאחרי חזית נאה זו הסתתרה אמת חמורה: המסקנות איפשרו התחמקות מגילוי הפרשה לנאשם חשוב יותר, ראש עיריית חיפה אבא חושי, אשר את עורו חשבו היה להציל, ולו במחיר התפטרותו של פרייליך.

לכל מי שהכיר את פרשת-הפרשה היה ברור, כי פרייליך אינו יכול לקיים משפט נגד וייסברגר. בטורם בא וייסברגר להכשיר בפני וועדת-החקירה את פרשת-השוחד, תבע עורר-דינו, כי פרייליך יתחום על האמת, ישאיר בידי הפרקליט הודאה, כי אמנם קיבל מייסברגר שוחד. בדרך זו מנע עורר-הדין כל אפשרות מפרייליך לנצל את עדות-השואח בוועדה לשם הגשת משפט נגד וייסברגר.

אלא שכל זה לא היה חשוב, חשוב היה להשיג דחיה עד לאחר הבחירות, לשמור על שמו של ראש-העיר, וכאשר יתפטר פרייליך אחרי הבחירות, חזקה על אדם כמותו שלא ירעב ללחם.

נקודה נוספת במסקנות חייבת היתה לשמש

המצוקה הכספית הנופלת בחלקם של אלפי אנשים החיים על משכורת זעומה ומתאחרת - הולידה בישראל עסק פורח של בתי-משכון, אליהם באים הנוזקים כשבידם שטון-זהב יטון, צמיד או פרווה בבקשת הלוואה לזמן קצר, וברבית גבוהה. על חווייתו של הממשכן הבאעם המזכרת האהובה לזכות בלירות מעטות הנוחוצות לו מיד מספר כתב "העולם הזה" שביקר בשעה בתי-משכון וניסה להשיג הלוואה.

הליכת למשכון את תרנגול הזהב

בל רק 75% — 25% מערך סחורתם ובלבד להיפטר ממנה במהירות ובקלות. דבר זה ידוע למעביטים והם חוששים להסתכן בחקירות ובמשפטים. לכן הם דורשים מלקוחותיהם להביא הוכחה ברורה אודות בעלותם החוקית על החפץ המובא

★ ★ ★
קל מהר - ויקר

רודעתי למעביט, שאין לו יסוד להטיל ספק בבעלותי על התרנגול. הוא הוכא ארצה, כך סיפרתי, עלידי סבי זיל, לאחר שחזר מביקור בסין. "זה יכול להי שבר", מלמל האיש בדאגה כעווו בורק את התרנגול. הוא לקח מחט דקה וארוכה ותחב אותה אל תוך החר שבתחתית התרנגול, כשהוא מאיר את החלל בפנס זעיר. הסתכלתי בדאגה והוזהרתי אותו שלא לגרום נזק לתרנגול היקר לי, ודרשתי עבורי סכום הגון. סניו הביעו זילול מוחלט.

ברגע זה שמעתי "קליק" מאחורי. היה זה הצלם שאתו נדברתי מראש. לפי התוכנית, היה עליו להיכנס דקות אחדות אחרי, כאילו אין לו כל קשר אתי. בעל בית המשכון הסתכל במצלמה בהתעניינות גוברת. "הנה", אמר, "בעבורה אני מוכן לתת בו במקום 150 ל"י ברבית של 5% לחודש". המצלמה היתה כנראה שווה הרבה יותר, משום שאחוזי הרבית המקובל בבתי-העבוס מגיע ל-7% לחודש, כולל כל ההוצאות. זהו אחוזי רבית גבוהה מאחוזי הרבית הרשמי מי שמותר לבאנקים לגבותו. לעומת 9% רבית לשה של הבנקים, נוטלים בבתי-העבוס 84% רבית, כמעט כגודל ההלוואה עצמה. בכל זאת, רבים לקוחותיהם של בתי העבוס, משום שקבלת הלוואה שם היא תהליך מהיר ואיננו קשור בסיבוכים טור-מאליים.

הנהג משה לחין, שאתו נפגשתי באחד מבתי-המשכון, סיפר לי למשל סיפור כזה: הוא עובד בסוכנות היהודית, מוביל משאות ליישובי עולים בנגב. לפעמים משה גיבורות הסוכנות את השכר המגיע לו לחור דש, חודשיים ויותר. מה עליו לעשות? אם יבקש הלוואה בבאנק, יהיה עליו למצוא ערבים שיתקבלו על דעת הבאנק, יהיה עליו להוכיח, בגלל הגבלות האשראי, שבקשתו חיונית, ורק לאחר כל אלה ידון הבאנק אם לאשר את ההלוואה. בינתיים, יכול להיות שלא יהיה בה כבר כל צורך.

משום כך הוא מעדיף את הדרך השנייה, הביא לבית המשכון שני שעונים — שלו ושל אשתו — על מנת לקבל הלוואה של 100 ל"י. לא איכפת לו להחזיר כעבור חודש 107 ל"י, ובלבד שיהיה לאשתו בינתיים כסף לצאת לשוק.

★ ★ ★
"את מנצלת אותי"

לאחר שבוע בית המשכון סירב לקבל את תרנגולי, נשארו שוב אני והוא מבלי שהצלחנו להשיג פרוטה. החלטתי להמשיך

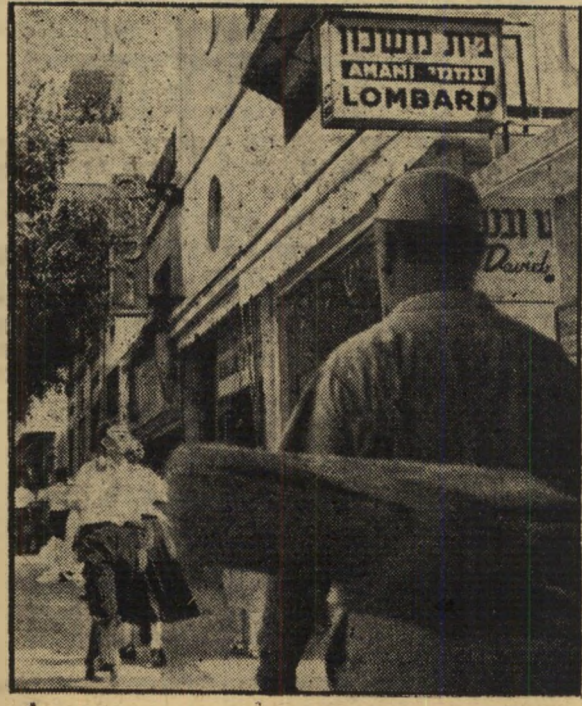

רחב-הלב. בעל התרנגולות (ראה תמונה משמאל) היה מוכן לתת 15 ל"י, בתקווה לאחד את המשפחה, למכרה במשותף.

מאת משה אלוני

ורת. כי קבלת ההלוואה בבית-המשכון איננה כרוכה בתעודות מיוחדות ואינה יכור לה להוביל, במקרה חקירה, למשאיר החפץ הגנוב. משום כך מוכנים הגנבים לקי

שחורה וגשנתה בכל מקום. המעביטים יודעים כי אין דרך טובה יותר לגנבים להיפטר מסחורתם מאשר להניחה כמש" כון, כביכול, ולקבל הלוואה שאיננה מוח

הכתובת הראשונה. כסירון, חיפשתי את בתי-המשכון לפי השלטים ברחובות. בראשון הציעו לי לקנות את התרנגול ב-5 ל"י.

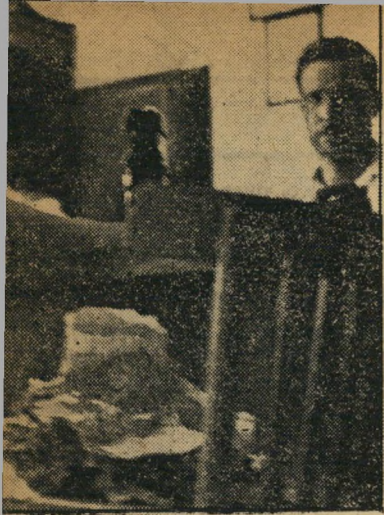
כמו רבים אחרים בישראל, גם אני נמנה על האנשים שמשכורתם מגיעה לקרוב 20 או 25 לכל חודש. מה עושים? יש כאלה, שלוקחים מיפרעות על חשבון המשכורת במקום העבודה. אחרים לחים סכומים קטנים אצל ידידים ומחזירים אותם עם קבלת המשכורת הבאה. אחרים מצמצמים באופן אכזרי את ההוצאות עד מעטפת השכר הקרובה. יש גם כאלה הפונים לבתי-משכון, כשבידיהם שטון, לבוש או תכשיט, על מנת לקבל הלוואה קטנה לזמן קצר. הפעם החלטתי ללכת בדרכי הסוג האחרון. הייתי זקוק, קודם כל, לחפץ ראוי לשמו שאותו אמשכן. את החפץ מצאתי בחנות עתיקות, בצורת תרנגול חרסינה מצוייר בשלל צבעי הקשת, תוצרת סינית אמיתית. במיוחד מצא חן בעיני זנבו המודרני, הב, שקייתי כי ירהיב את עיני המשכור נאיים. עם חפץ זה, שמחירו היה 27 ל"י, יצאתי לסירור בבתי-העבוס.

★ ★ ★
סחורה בלתי גנובה

תחנה הראשונה בדרכי היתה מי סמנת בשלט גדול ברחוב אלנבי: בית משכון עממי. המשרד בקומה הראשונה היה, להפתעתי, כמעט ריק. כנראה שאת החפצים עצמם החזיק המשכונאי במחסן, ורק קופה קטנה, אך כבדה, שימשה להחזקת חפצי הערך היקרים ביותר.

האיש הנמוך והממושקף, שעמד מאחורי דלפק, ראה כנראה שאני סירון בעסק. הוא חיך אלי באדיבות ואמר: "נו, בחור, פתח את החבילה ונראה מה הבאת לי".

תרנגולי לא עשה את הרושם המקוה. הוא נטלו בידי, מישש אותו, ושאל מהי כן הגיע לידי. היתה זאת שאלה טיפוסית

שוכנע, הוצא בכוח על-ידי ידידיו של בעל-העסק, התרנגול נדחה.

ניסיתי את מזלי גם בין מלחי הכסף הנדיים, שאין להם חנות ורשיון משלהם. אותם יכול הדורש למצוא ברחוב לילינגבלום וב-שדרות רוטשילד, כשהם עוסקים גם בעסקים מסוגים אחרים. אולם הללו מקבלים כמשכר נות רק חפצי כסף או זהב. אין לרשותם מחסנים נרחבים יותר מאשר ארבעה כ"ס בחליפה ולמעטים כספת בבאנק, ותרנגולי לא שמש סחורה עוברת לסוחר.

★ ★ ★

בין השאר. שחקני תיאטרון

הזרתי וחייפשי מקלט לתרנגול. בבית העכוס האחרון גילית הפתעה: על אחד המדפים ניצבה תרנגולת חרסונה, בת זוגו החוקית של תרנגול-הזהב. אפילו ליבו של כל העסק התרכך נוכח האידיליה המשפחתית החדשה, והוא הסכים לתת להחאה בסכום הוגן, אולי מתוך תקווה כי ערך הזוג במקרה שיצטרך למכור את החסנים עולה על ערך כל עוף לחוד. השארתי את תרנגולי ליד התרנגולת ויצאתי.

נוכחתי כי המקצוע היהודי העתיק של הלואה תמורת משכונות, שבימי הביניים פירסם לגנאי את יהודי אירופה ואף נזכר במחזהו של שקספיר הסוחר מוונציה, לא גוע בישראל. אורבה, מצוקת האשראי הפורגעת בעיקר באנשים קטנים, פקידים שמשכור תם מתאחרת הצריכים לחכות זמן רב לסכומים המגיעים להם ממוסדות ציבוריים וממשלתיים, שיגשג ופרח. בעלי בתי העכוס אימדים את ציבור לקוחותיהם הכ"ל במספר של 15 אלף איש, בתוכם שחקני תיאטרון ידועים ופקידים בעלי שם בציבור. כל אלה נאלצים שלוש או ארבע פעמים בשנה לארוז את אחד מחפצי-ביתם היקרים, להביאם אל הלון העכוס ולקבל עבורם את הסכום הזעיר שיקים אותם לחודש חודשיים — עד יעבור זעם.

חות לקבל בחזרה את חפציהם — ולהחזיר את הלואה בצירוף הרבית — לאחר חודש אחד. אומנם, רוב בתי המשכון נוהגים לחכות זמן-מה ללקוחות מפגרים בטרם יוציאו את החפץ למכירה. החפצים הנמכרים בגלל אי-החזרת החוב אינם עולים על 5% מכלל המשכונות.

גם כאן זכה תרנגולי לבדיקה ממושכת והוצעה לי הלואה בסך 10 ל"י. נדהמתי למשמע הסכום הפעוט, אך לאחר בדיקה התברר לי כי רוב הלקוחות מסתפקים למעשה בהלוואות קטנות ביותר של 5 עד 30 ל"י. רק לעתים נדירות בא אדם לקחת הלוואה של 100 ל"י ומעלה. תמורת משכון מתאים כמובן. בגלל קטנותן של ההלוואות אין בעיני הלוח חשיבות רבה לגובה הרבית, והוא הדבר ההופך את בית-העכוס לאחר העסקים המצויינים ביותר בישראל 1955.

ביקשתי 20 ל"י, ולאחר שלא ניתנו לי עובתי את המקום. בבית המשכון הבא הייתי חכם יותר. לאחר שנדחה התרנגול, נסיתי למשכון את שעוני (אוניברסל, שווייצי). הצינו לי עבורו לא יותר מהלואה של 5 ל"י. מחיר המצלמה בבית המשכון זה ירד עד 45 ל"י.

★ ★ ★

גנבו גנב שכמותך

בבית-משכון נוסף מתוך עשרת בתי המשכון הקיימים בארץ כולה (מתוכם ששה בתל-אביב) הגיעו לאיזני עוד בעלותי במדרגות צעקות: "גנב! גנב שכמותך! בש"ביל דבר כזה-אתה נותן רק 20 לירות?" היה זה, כפי שראיתי אחר-כך, גבר קשיש שתבע את עלבון צמיד הזהב שהביא איתו. הוא השתולל במשרד, עד כי בקושי הצלחתי להציל את התרנגול בשלמותו מידי המתנער פפות בחדר הצר. רגיל לסצנות מסוג זה, בלי להניד עפעף, ביקש המשכונאי את המתפרע לעזוב את החדר. לאחר שהלה לא

ומחט. אחד המשכונאים בדק את התרנגול בפנס ומחט. לבסוף לקחתו כמשכון, העדיף לקבל את מצלמת הצלם.

זר-נון גראמא. "אל תביא לנו פורצלאן במקום זהב!" על משכון. "אילו זה היה תרנגול חי, ייתכן והייתי מקבלו!"

שי. בדיוק ממול בישר שלט על רד זהב. רמותי לצלם, ושמונו עמינו אליו.

זאתי לחדר קטן וחשוך, שחלק גדול היה תפוס על-ידי קופת ברזל בעלת דלתות. אשה זקנה וגבר שממנן עמדו שהיה מלא מבקשי הלוואות. האשה וני להגיש את משכונה, אולם הודעתי לי די פנאי וברצוני לחכות לתורי. לשמוע כינתיים כמה מן השיחות, לא התאכזבתי.

בלונדי נמוך-קומה, לבוש חליפה לב-ביא למשכון שעון-זהב עתיק. ההל-שניתנה לו לא סיפקה אותו והוא טען תחנונים: "אבל גברת, זה זהב טהור יוצא לקבל לפחות 50 ל"י. את נותנת 15, וברבית די גבוהה. את מנצלת

ניסם הרכיב הגבר השמנמן באדישות משקפת-שענים על עינו, בדק את השעון, ולבסוף הכריז בקול רב: "השעון מקולקל! לא ניתן לך

זה זהב, זהב טהור!" ניסה הבלונדי נסיון אחד לרכך את לב הזוג. לב-תיאש, מטר את השעון עבור הסכים

גני נחלתי מפלה. מיד כשהוצאתי את מעטיפתו, הותקפתי על-ידי האשה ומשובשת: "את לא רואה שכתוב 'ומבארד זהב?' מה אתה מביא לי דבר? פורצלאן? אנחנו לא לוקחים דברים

שוב נתקלה המצלמה ביחס אחר, למרות העובדה שאף היא אינה זהב יותר מהתרנגול. האשה הציעה 10 ל"י. התנאי העיקרי: להביא תעודה מה איננה גנובה.

★ ★ ★

נס השעון איכוב

ית המשכון הבא שאלי נקלעתי אתי גבר בן 35 שסיפר במירות כי יסה לקבל בחורה צמיד של אמו המנוח זקיד במקום. בעל העסק טען, כבואו זה המציד, כי שלח לו מכתב והד הצמיד ימכר אם לא יבוא מיד לקב-גם ששה. בדרך כלל חמבים הלהי

זוג מן השמיים. כאשר גיליתי בבית המשכון האחרון תרנגולת סינית, בת זוגו הטבעית של תרנגול-הזהב שלי, לא היה קץ לשמחתי. בעל החנות הסכים לתת

(המשך מעמוד 9)

ס'תס; 1703 הונעו עלידי מניעים מסחריים; 1361 הלכו אחר המדע; 366 נודקו לרפוי חוצלארצי ו-509 היו מסוג הישראלים הידועים ביותר בנכר: שליחים.

5774 ישראלים לא הסתפקו בתואר יוצאים העדיפו בשנת 1954 את התואר מהגרים. ארצות ההגירה העיקריות: ארצות-הברית (1658); ברזיל (556); תורכיה (435); אוסטר-ליה וניו-זילנד (310).

בין הארצות שקיבלו לחיקן את המהגרים היורדים לא נעדרו גם שווייץ (9), קפריסין (6), צ'כוסלובקיה (2) והונגריה (2). וכמוכן שלא חסרה גם כפי שגילה הירחון הסטטיסטי בסכמו מספרים אלה השבוע, ארץ הקליטה היהודית החשובה — גרמניה (183) בני ישראל).

רכי אדם בתו של הזקן

לפני חמש שנים אירעו בחיי שלמה חאשדי שני מאורעות חשובים: הוא הגיע לגיל מאה והוא עלה לישראל על מרד הקסמים. אתו עלתה חנה, אשתו השנייה, שהגיעה או לגיל 25.

בישראל ציפתה לזוג כתובת טבעית: בנו של שלמה, מאשתו הראשונה, אברהם חאשדי בן ה-70, בשכונת התקווה. הישיש פתח בית נכנס קטן בקרבת הבית, בילה בו את רוב זמנו. האשה הלכה לעבוד כעוזרת בבתי סרטים. היא גם הספיקה להביא לעולם בת זקונים לבעלה הרועד מווקן, שלא היה במעט מסוגל לעמוד על רגליו ללא עזרה.

זקן מדי? המעבר מתימן לישראל הביא בינה בלב האשה הצעירה. היא נוכחה כי במדינה החדשה, שלא כבתימן, אין האשה

מחובת תשלום מזונות. לא כל מי שמזין את עצמו בפילפל, יכול גם לתת מזונות לאהרים.

הנוג אסתר וויליאמס לא באה

בשבוע שעבר חגג קיבוץ שובל, 25 ק"מ לומטר צפונית לבארשבע, את טכס פתיחת בריכת השחיה שלו. בחי קיבוץ, זהו מאורע גדול ומשמח, אולם חברים רבים של קיבוץ שובל באו אל הטכס בלב כבד: הבריכה לא היתה מיועדת לאלה שסבלו מהתקפת האמרי בות *.

אסור הרחיצה לבעלי האמיות שימש נושא לשחות ויכוחים רבים בקיבוץ: אחי דים טענו כי להם "רק מעט אמיות" וכי זה לא הוגן לאסור עליהם את הרחצה. אחי דים טענו כי היות ולרוב החברים במשק יש אמיות, צריכה הבריכה להיות מיועדת להם בלבד.

הויכוחים לא הסתיימו כשטקס חנוכת הבריכה החל. בערב, כשהשולאים ישבו על הדשא, חיכו לשוא להצגת הסרט בת 99 דקות בו מופיעה שחינית אסתר וויליאמס, קם אחד מבעלי האמיות הממורמרים, הכריז כי הסרט בוטל, הסיבה: ברגע האחרון התברר כי השחינית סובלת מאמיות.

הגרלות גלגלי מזל

באותו יום שיצחק הררי קנה כרטיס הג'רלה של הוועד למען החייל, הוא הצטרף על כך: מארבע הלירות שנשארו בכיסו עת הגיע מחיפה לתל-אביב, לא נשארה בכי סו אף פרוטה. הוא הוכרח לחזור הביתה בטרמפ.

שבועיים לאחר מכן, כשהודיע הררי על

רת, אני עייף. אותו לילה, כשהתבררה לאב האמת, לא יכל לעצום עין.

"בוא נהיה חברים" חבריו של יצחק מרוכזים ברובם בקן התנועה המאוחדת, בו מבלה הוא את רוב זמנו. אולם עתה הפך כו אנשים שאינו מכיר כלל ליד דיו החתיר

זיכה במכונית הררי בזכות הלירה

קים: "ירדתי אתמול מאוטובוס 22 — אני עדיין נוסע באוטובוס — עצרה אותי בחורה בלונדית בבת 19; 'חבוב, זה אתה הגרלה את הדודג'?" — כן — 'בוא נהיה חברים', שלום, שלום... ברחתי..."

אביו של יצחק מתכוון למכור את המכונית: "למה לנו מכונית כזאת גדולה. כי כסף נדע להשתמש יותר טוב."

השבוע עבר יצחק ליד קיוסק בו מוכרים כרטיסים להגרלה של זבולון. הוא ראה את השלט: "פרס ראשון מכונית מהודרת", הוציא לירה מכיסו וקנה כרטיס.

פשעים המשכנו הגדול

לראובן סלומון מרקוביץ, צער (20) גבה קובה וחיה פנים שעלה לפני ארבע שנים מרומניה, היתה חלשה מיוחדת לכוהנים. הצער שהצטיין בהופעה משכנו, לא חיבב ביותר עבודת כפיים. הוא מצא את פרוסתו בשכנוע כוהנים:

• לאברהם כהן, מורה לאנגלית, הבטיח הגירה לאמריקה בתנאי שיחצור את שער-נו של כהן, ארנק עור עדין וסך של 50 ל"י לקח ממנו על חשבון, "כדי להחליק בטיפת שמן את הגלגלים."

• מסוביה כהן לקח את אפודתו, שעונו וסך של 140 ל"י לאותו צורך. הפעם הבטיח הגירה ללא התנצרות.

• הכהן השלישי, יצחק, שמע ממנו סיפור שונה לחלוטין. יצחק היה מחוסר עבודה ומרקוביץ, שטען כי הוא עובד במלון זן התל-אביב, הבטיח לסדר לו עבודה במלון מיד לאחר שישלם יצחק לידו 15 לירות בהן יקנה ליצחק בגדי נעדר-שרות. יצחק הסכים.

לאחר שלושה ימים, בהם חיכה לשוא, התלונן יצחק במשטרה. השבוע יועמד ראוי בן לדין.

תקוות: להשפט בפני שופט ששמו כהן. — אולי גם אותו ישכנע.

שכר המינקת

עלי, תינק רזה בן שלשה חודשים, יבב בקול. שדיה של אמו יבשו והוא היה רעב, רעב מאוד. לפתע קרבה אל עריסתו החלודה

* מתוך ארבעה כהנים היושבים כשופטים בירושלים (2), תל-אביב (1) וחיפה (1).

אשה אחרת, לקחה את התינוק לחזה. עלי השתתק, נק בהנאה.

18 שנה לאחר מכן, פרץ עלי לצריף הפ' הים של פטמה מניקתו, שליד גשר של בחיפה הרג אותה בשתי יריות אקדה.

בין שני התאריכים הפריד סיפור חיים: עלי שגדל, התאהב באחות-לשדיים, נעמה, היפה בבנות שכונת הפחים, ברח עימה לפני שנתיים לכפר מנדה בגליל. אביה של הנערה נשאר עם הפסד של 1000 לירות — המורה שעשירי חיפה אמרו לתת עבורו בתי.

האב, אחמד שחאדה, הועיק את המשטרה, פנה לבית-הדין השארי (דתי) בעכו לאחר שקצין המשטרה שיצא להחזיר את נעמה שוכנע כי אין לפניו מקרה של חטיפה. בית הדין פסק: אחים לשדיים דינם כדון אחים מכש, נשואין ביניהם כמותם כגילוי-ערויות.

אבי נעמה, פנה לאביו של עלי, סאלח מוראד, ביקש ממנו להשפיע על בנו לחזור. סאלח סרב להתערב. שבוע לאחר מכן נמצא סאלח הרוג ליד ביתו בשכונת הפחים.

גאורת דם. המשטרה אסרה את שחאדה בן השישים ואת שני מחזורים קודמים של בתי, האשימה אותם ברצח אבי עלי.

עלי לא נרגע: הוא היה חייב לגאול את דם אביו. הרוצחים אמנם היו בכלא, אך פטמה, אשת שחאדה, עדיין נותרה בחוץ. וכך בבוקר אחד בחודש נובמבר שעבר פרץ לביתה וירה בה. הכדורים פילחו את גופה בדיק מתחת לחזה שנתן לו חיים.

עלי נאסר גם הוא. בחוץ נשארה רק נעמה.

כל ישראל משוגעים לדבר אחד

קול הנוג, שבועון הסטנסיל התלת-עמודי של בארשבע, דרש השבוע לנקוט פעולה לטהור רחובות העיר מחולי-נפש המרוכזים המתרוצצים בהם. "כל הנסיונות להעביר אותם למוסדות סגורים נכשלו", ציין העיתון, "הם חזרו לבארשבע שוב ושוב, כנוואה מתוך פאטורטיות מסוימת."

מים בשרב

במשפוטרה ממוצעת של 32 מעלות צירי אדם לשתות משה עד 10 ליטר מים ביממה, קבע מחקר של המחלקה לתזונה שליד משרד הח נוך. אדם השרוי בצל ואינו פעיל ביותר מאבד ביום חצי-שרבי חמשה-ששה ליטר מים מגופו, בעוד שפעילות ממוצעת גורמת לאובדן 8-7 ליטר מים ואילו עבודה מאוי מצת — לאובדן 10-9 ליטר.

חזון ומעש

47 מפעילי מפא"י במעברית נשלחו על ידי המפלגה לקורס מיוחד שהתקיים במוסד אהלו שעל שפת הכנרת, בו למדו החניכים גיו גייטסו ושיטות אלימות אחרות לפיצוץ אספות בחירות של מפלגות יריבות — כך הודיע השבוע עולין-תעמולה של הצ"כ.

אחרי אלפיים שנה

החתונה הראשונה באילת נערכה השבוע בין שנים מתושבי המקום, יצחק רוסקא ועמליה יעקובוביץ, שניהם עולים מהונגריה, עלידי הרב המקומי אליהו קנדל. על הפרק: נישואיהם של שלושה זוגות נוספים.

תפילה וגד השמצות

בכ"ט בסיון, יום השנה ליציאת המרגלים שהלכו מטעם משה לתור את הארץ, התקיימה בהרציון תפילה מיוחדת שתוכנה קראה לאהבת ישראל והימנעות מרכילות, דיבות והשמצה.

הארץ

הרוב בפועל המזרחי בעד הקמת הח' וית הדתית (מערב).

אליק מג, חיפה

הלך העדר אחרי הרועה.

החק המרשה להורמונים לשאת שתי נשים (הצופה).

ישראל בן גור, תל-אביב

ומי ישליט הורמוניה ביניהן?

כ-70 אלף צופים התאפסו ביום א' באצטדיון בוינה (חדשות הספורט).

מרכיב דן, תל-אביב

בסל בשבעים.

תובעת חנה ובעלה שלמה וואשדי בעזרת הפאפא

מספרי ההגרלה שזכו, העביר יצחק בן ה-18 את המחוג למוסיקה לריקודים. רק למחרת בבוקר, כשנסע לעבודתו במוסך סולל-בני נה במפרץ והעיף מבט על לוח הווכיות שחלה באוטובוס, היה נדמה לו שראה מספר מוכר. הוא מיהר להוציא את ארנקו: "עד שמצאתי את הכרטיס — חשבתי ששנה עברה. בדקתי את המספר ואמרתי בשקט לחברים שלי — חברה, הגרלתי דודג'."

יצחק דודג'. החדשה עברה מפה לאוזן. "יצחק הבלונדי" הפך לבלונדי שהגדיל דודג', צחק יצחק: בחיפה קוראים לשמו אל ביאליק, "ביאליק דסוטו", לי קוראים כעת "יצחק דודג'". הוא לא הלך באותו יום לעבודתו.

בערב, כשחזר אביו, סואר בנמל, מעבר דתו, בישר לו יצחק את הבשורה. "לא עכ" שיו יצחק", אמר האב, "תתלוצץ בפעם אחי

* חידתי טפיל המתפרנס בקיבתו של האדם ממזונו המעוכל. השנה עוברת מגיפת אמיות על הנגב והערבה.

חיבת לפרנס את בעלה. אדרבה: הבעל חייב במזונות אשתו.

היא הלכה לבית-הדין הרבני, תבעה מזונות עבורה ועבור בתה הקטנה בסך 800 ל"י. הישיש סירב לתת מה שאין לו.

הדיון נמשך בעצלתיים, הגיע לבסוף עד בית-הדין הרבני העליון, שלמה חייב בתשלום מזונות בסך 75 ל"י לחודש, הגיש מיד עירעור.

טענתו העיקרית: הוא זקן מכדי שיוכל לעבוד, להרחיח די הצורך לקיומו ולתשלום המזונות.

לאשתו היתה טענה משכנעת לאפחות. היא הביאה אתה את בתה מול בת השנה, הצביעה עליה: אם יכול הישיש להוליד ילדים, מדוע לא יוכל לפרנסם?

הדיינים נדהמו, אולם שני בני-הזוג הסכימו בנקודה זאת: הילדה היתה בתו של הישיש, ההסבר, לפי דבריה של חנה: "התי מני", אמרה, "אוכלים סילפא".

השבוע הוצא מסק'הדין: הזקן שומר

סעוריה

דחילק מלך! הם אמרו לו

"דחילק" צעק הבדוי הנדף בהשליכו את עצמו לתוך אוהל אויבו. האויב, שנשבע לרדוף את הבדוי עד חרמה, קם ממקומו, בידר את האיש לשלום, פקד על משרתיו להגיש לו מיט ואוכל.

כך, פחות או יותר, מספר כמעט כל סיפור על יושבי מדבריות ערב. כי מלה זוי מחייבת כל ערבי לנהוג במידת הכנסת-האורחים, יהיו יחסיו עם מבקשי-החסות אשר יהיו.

החודש הפר המלך סעוד אל-סעוד, מלך ערב וסמל המסורת הערבית, את חוק החסות הקדוש. הוא גירש מארצו למעלה מאלף פלסטינאים, אשר ביקשו בה מיקלט.

יוצאי יפו וירושלים. הפלסטינאים שנהגו בהמונים לשדות הנפט האגריים של החברה האמריקאית-ערבית, נקלטו במהרה במערכת הכלכלית. הם הרחיבו משכורות גדולות, התחכבו על מעבידיהם המערביים.

אך הסעודים לא אהבו אותם ביותר. כי הפלסטינאים, שהיו גללים לרמת מחיה ולתרבות מפותחות בהרבה מאלה של הסעודים, הביטו על בני מולדתם החדשה בבוז.

הבזו התפתח. כמה פלסטינאים, חניכי התכנים הפוליטיים המנוסים של יפו וירי-

מתחריו של שם אל-נסיס ניצלו את החסר, הפיצו שמועות כי קציני ההפיקה חושבים את מייצרי שם אל-נסיס לבוגדים, אינם משי תמיכה בסכונם.

אנשי שם אל-נסיס נפגעו מהשמועות. הם כביסם והן בכבודם. הם פנו רשמית למועצת ההפיקה, ביקשו הכחשה מפורסת או, לכל הפחות, את הרשות לצייר קצין צבא ליד פטמה, נערת-המודעות. נציג מועצת ההפיקה ענה כי הצבא עסוק מספיק בפוליטיקה, מבלי להכניס את ראשו לקלחת המסחר.

נצחון-ביניים בלבד. לחץ החברה גבר. לבסוף נשלחה איגרת אישית, בחתימת זכיה מוחיי אלדין, קר לוגל ושרה-פנים, בה העיד כי סבון שם אל-נסיס הנו סבון מצרי טוב וטהור וכי הוא נהנה מאד ממנו. בסיום, איחל הקולוגל הצ' לחה לבעלי העסק הריחני.

המכתב פורסם מיד כמועצה בעתונות. אך בעלי שם אל-נסיס הודיעו כי הנצחון היה נצחון-ביניים בלבד. "נצחוננו", הכריזו, "יבוא רק כשקצין צבא אציל יחזיר אחר פטמה בגלל ריחו של שם אל-נסיס".

לבנון

אחמד ויליה

כששלחו הוריה של וואדארי לפני עשר

פטמה ונציגי העם

הכל בגלל הריח

שלים, החליטו כי הארץ מפגרת וכי יש להצמיד אותה קדימה, אל המאה העשרים. הם הקימו מחתרת.

מטרתה של המחתרת: סילוק המלך סעוד, המלכת אחיו האמיר פייסל, ראש הממשלה רבי-המסעות, המכיר ומעריך את העולם החרי צוני. הפלסטינאים אף הצליחו לשכנע כמה קציני צבא, התרכזו באזור אליהם, מחוז צפוני מרוחק ממרכז השלטון בריאד.

אך המלך שמע על העניין. שני סעודים הוצאו להורג, עשרות הושמו במעצר ואילו למעלה מאלף פלסטינאים גורשו. אנשים אלה שוב אינם ערבים, הכריז המלך המר מושקף. אם אינם יודעים להתנהג כאורחים, פטור אני מלהתנהג כמארח.

מצרים

לפטמה איו קצין

משך שנים הופיע מודעות-ענק מצויירות שהיללו את הסבון שם אל-נסיס (ריח האביב) כסבון הטוב ביותר **במצרים. לזכור זה** היה רה דמות נשית בעלת כל המעלות והמחיר, ביתו, ונציגים שונים של העם מרחמים סביב בה הערצה. כך חילקו מחמאות לסבון שוטר, פקיד, שופט, מלח וסוּעל. רק קציני צבא לא נראו בקרבת היספיה הסבנית.

• דחילק, בערבית, פירושה: נכנסתי לביתך.

ההשכלה. וואדאד שבה וזכרה את כל מחזור תיו של שכספיר, שכה הצטיינה בלימודים בבית ספר. היא הפצירה באהובה לבוא לבירות, סיפרה לו את התלטת הוריה להשיאה בכח לבן-דודה, שידלה אותו להת-אבד יחד עימה. השניים הוריקו את ארון הרפואות שבבית, בלעו ליתר בטחון קצת מכל סוגי הגלולות שמצאו.

לאחר שעות של שטיפות-קיבה וטיפולים רפואיים אחרים, יצאו השניים מכלל סכנה. עתה עמדו הוריה של וואדאד, הניצולה ממחלת, בפני הכעיה: היניחו לבתם לנהוג כפי שכתוב בספרות המערבית הקלאסית, או שיכריחו אותה בכוח לחזור לנהוגיו של הקוראן.

מחרוזת

מספיק ודי

באחת ממועדות איו"ם בנעם, בהצעה לקבוע לוח עולמי חדש, משרד החינוך המצרי הודיע מיד על התנגדותו. הסיבה: במצרים נהוגים כיום שלושה לוחות רשמיים — המוסלמי, הקופטי והגריגוריאני. כך, למשל של שנת 1955 של הלוח הגריגוריאני היא רק שנת 1375 למוסלמי ושנת 1671 לקופטי. יהודים אחדים במצרים גם משתמשים בלוח העברי. אבל זה לפחות, הודיעו המצרים באנתה-הקלה, עניין פרטי של אותם הי יהודים.

סחורה פטריזית

בחשכת ליל גלילי, לפני שבועיים, הפך תיע מארב של משטרת הלבנון קבוצה של מברחי בקר, בדרכם לישראל. לאחר התנגשות קצרה, הסתלקו המברחים. "הס-הרה, כמוכן", הודיעה המשטרה, "נשארה על אומת המולדת".

ציפורי מצרים

מצרים עומדת להיות הארץ הראשונה במרחב שתייצר מכוניות. בעוד שישראל מס' תפקת בהרכבת מכוניות ורות, החליטה מצרים, לדברי עתוניה, לייצר מכוניות משלה, שתיקרא בשם פניקס. ותיוצא לכל ארצות ערב. המכוניות החדשה, שכל חלקיה ייוצרו במצרים, תהיה בנויה לפי המתכונות של הדוג' מות האירופיות החסכוניות. הייצור עומד להתחיל בשנה הבאה, והיוזמים מבטיחים אפילו לבנות מכוניות-מרוץ שישתתפו בתחרויות בינלאומיות.

הווי

הלכה ומעשה

בירושלים, בעצם השעה בה הירצה שר-הפיתוח דב יוסף בכנסת על התקדמות אס-פקת החשמל בישראל, נמסך החשמל באולם הכנסת.

בנים אכלו בוסר

בירושלים, נישאה דינה רוטשטריין למשה אבי-שאל חשעה חורשים לאחר שהתגרשה מגדעון בן-שאל.

חצי עבודה

בתל-אביב, לאחר שהשופט הכריז את גור דינו לאמור: "אני דן אותך לשנתיים מא-ס...". התעלף הנאשם, לא הספיק לשמוע את חציו האחרון של הגזר: "... על תנאי".

כל העולם במה

בקיבוץ עין-חרוד, נדהמה מזכירות המשק לקבל מיברק המודיע לה כי עליה לארח עוד באותו לילה 30 כמרים. נרגעה רק עם בוא האוטובוס, כאשר התברר שהכוונה היתה ל-30 שחקני התיאטרון הקאמרי שבאו להר-פע בהצגה.

למודי-נסיין

בקיבוץ גלילי, לאחר שהיומן המקומי יעץ לתלמידיו כתה י"ב לנצל את היום האחרון לפני שסיימו את תור הילדות, יתקבלו כה-ברים בוגרים למשק, מיהרו חברים רבים למחוק, דרשו נייר דבק להדביק את זוגיות חלונותיהם.

* על שם הציפור באגדה, שנולדה מתוך האפר של עצמה.

* בעתונות המצרית המצונזרת.
** אהבה ונאמנות.

13 השנה

חסכון!
פתח חשבון חג
(חסכון גמול)
בנק אי לדיסקונט
בע"מ

נצח את נצח!
נצח את טוב!

ננג

ננג

ננג

ננג

בגדי ים

יותר מכל שנה
המבחר הגדול בארץ
ראה והוכח
ד. י. שלם בע"מ

תל-אביב: רחוב אלנבי 108
חיפה: רחוב יפו 39
ירושלים: בנין העיריה

מניעת ריח הזיעה

מובטחת ע"י שימוש יומיומי

ב-שופמקס סבון ופודרה לגוף

DEODORANT

המכילים את התומר החדש והמפליא

HEXACHLOROPHE NE

לסילוק ריח הזיעה.

תוצרת "עדיף" בע"מ

צ'עירים

תופרת
רחל לוי

20

„אני בוחרת
בציונים המדליים.“

רקדן
אמנון אטקס

22

„אני בוחר
בציונים המדליים.“

נהג
אמנון פוליצקי

23

„אני בוחר
בציונים המדליים.“

חייל
אליהו רז

19

„אני בוחר
בציונים המדליים.“

בוחרים

פסוקי השבוע

הפזמונאי יוסף גולאנדר, בתשובה ל: שאלה לאחר הופעתו באסיפה מפלגתית: "יש הבדל מכריע בין הצלחה תיאטרלית והצלחה מפלגתית: התיאטרון מצליח ככל ש' הוא יותר ריאליסטי ומציאותי, ואילו מפלגה כצלחה ככל שהוא יותר תיאטרלי".

ישראל בריהודה, חיב אחדות ה' עבודה באסיפת כחירות: "תוכניתו של כך גוריון לבחירות אזוריות היא שיאפה למצב שבו יהיו רק אבקאדם והאחד בדורו".

הכוכבת מארשין קארול: "אחת ה' דרכים בהן יכולה אשה למנוע את בעלה מ' לצחוק למראה הכובע החוש שלה, הוא להר' אות לו קודם את החשבון".

הכוכב דני קיי, בשיחה עם עתונאי

שתי נשים בפסנתר

הד נוסף להצלחתה של שחקנית הקאמרי **חיה** ("הענינים") **הררית הגיע** השבוע ל' ישראל: מקסימת-פסטיבאל-קאן הוזמנה ל' חתום עם תיאטרון פאריס, להופיע במשך שנה מעל במת התיאטרון בעיר-האורות.

שי משעשע הוגש לשרה-חן הסובייטי גוור'השם **וואצ'ס-לאב מולוטוב** בש' עת סיור שערך בעיר האמריקאית שיין ב' דרכו לעצרת העשור של האו"ם בסאן פרנציסקו: עיתונאי מקומי העניק לשר' החן המקפיד על פור' מאליות לבושו כובע קאובוי אמריקאי רחב שוליים, תגובת מולו' טוב: "הכובע נחמד מאוד".

שחקנית הררית ויריד בקאן- בעיר האורות, חוזה

בריטי לאחר בואו לשורת הופעות באולם פאלאדיום בלונדון: "אמן הרוצה להצליח חייב לאהוב אנשים. אולם עליך לחבב את עצמך לפני שתתחיל לחבב אחרים".

שני עורבים וקוד

את נסיונה של בריטניה להתערב בסכסוך הישראלי-מצרי על רצועת עזה כמתוכננת תי' אר חיבת החרות המפולסל ל' **יוחנן באדר** במשל עתי: קוף נקרא לתוף בין שני עור' בים בדבר חלוקת נתח גבינה משותף. פרס הקוף-המתוך את הגבינה לשתיים, אך אחד החלקים היה גדול יותר. החליט הקוף להשיב את השחיון על כנו ובלע נתח מן החלק ה' גדול, אך כתוצאה מכך נעשה חלק זה קטן יותר. לכן בלע הקוף נתח שני מהחלק ה' אחר, שוב על מנת להשוותו לראשון. כשראו העורבים שכך הדבר, זעקו חמס והחליטו להתפשר על השארית, אולם הקוף טען ש' מגיע לו גם שכר-טירחה על מאמציו וחיסל את הנתח. מסקנת באדר: בהצעת החיוך מחשפת בריטניה דרך לבלוע את רצועת עזה בעצמה.

על עניין לא-מדיני הביע את דעתו שגריר ישראל בארצות-הברית **אבא אבן**. בתשובה לשאלת כתב ספורט אמריקאי: "האם יש ב' מולדתך ספורט מלהיב כמו הכדורבס? ה' הראגבי האמריקאיים?" השיב אבן: "הספורט הישראלי הוא עדיין במצב של התגבשות. אנו משחקים בכדורגל, כדורסל וטניס. סביר רני כי הכדורגל יהפך לספורט הלאומי. הוא מלהיב הרבה יותר מאשר הכדורבס ה' אמריקאי".

* מפץ סרטים ישראלי אוטו זוננפלד.

סמל האיכות

בחירת ענוגיהטעם

מיוצרת בדרך מדעית

מטבק בשל עדין

בעלת פיית-מסונת היגיינית

20 סיגריות 400 פרומות

אלסקוט

קרא:

המשפט הגדול:
פרשת קסטנר

מאת

עמנואל פרת

יופיע בשוק למחרת

מתן פסק-הדין

25 צילומים

225 עמודים

בהוצאת הכיס המעודה
רומן האהבה המפורסם

ז'ורז' סימון

השלג היה שחור

הוצאת "צוהר"

1.200 ל"י

223 עמודים

ספורט

כדורעף

המפציצים בוצצו

הדעה הרווחת בארץ כי ישראל מפגרת בספירט ויוצאת תמיד מנוצח במשחקי כדורעף עם קבוצות זרות הופרכה השבוע במשחק הכדורעף בין נבחרת הצבא הכול-גרי, צדני"א (העולם הזה 919) ובין נבחרת הפועל שהיא למעשה הנבחרת הלאומית של ישראל.

השחקנים הבולגרים שכוננו על ידי העתיר נות המקומית המפציצים המעופפים, ניצחו בינתיים את נבחרת עמק הירדן ושתי קבוצות מקומיות של קיבוץ הקיבוץ הארצי, הופיעו במגרש הפועל באסא בטוחים בנצחונם, הם זכו בנקל בשני הסיבובים הראשונים (10:15 ; 7:15) לאחר שהישראלים נכשלו במכות ההגשה, הפסידו על ידי כך נקודות רבות.

זלזול ופסי כד. את הסיבוב השלישי התחילה הקבוצה הבולגרית בולזול מוחלט. לעומתם אזור השחקנים הישראליים עז, הציגו משחק מעולה ועקשני, גברו בתוצאה 10:15. שחקני צדני"א ניסו לשוא לארגן את משחקם מחדש בשני הסיבובים האחרונים. לאחר מאבק עז וקפו הישראליים עוד סיבוב לזכותם.

הסיבוב החמישי והמכריע נערך בחושך. פסי הכד המגבילים את המגרש הוזזו ממקומם, גרמו להפסקות ממושכות. שני הצדדים נלחמו בעקשנות עד ששחקן השופט סבא אלשין סייעה את המשחק בן השעתיים לטובת ישראל (14:16). המפציצים הבולגרים פוצצו במשחקם המכריע בישראל.

כדורגל

עוד שתי נקודות

אלופת הארץ בכדורגל, קבוצת מכבי תל-אביב, נחלה השנה בתחרויות על אליפות הכדורגל תשס"ו שורה של מלחות. לעומתה פסעה קבוצת הפועל פתח תקוה מנצחון אל נצחון, סייעה את הסיבוב הראשון בהפסד של חמש נקודות לפני אלופת הארץ לשעבר, הסיבוב השני הביא לכמה הפתעות: קבוצת הפועל פתח תקוה הפסידה וסייעה בחיוב מספר משחקים עם קבוצות חלשות יותר, קבוצת מכבי תל-אביב לא ניצלה את ההזדמנות, הפסידה במשחק עם מכבי חיפה (העולם הזה 922). הקטינה את ההפסד לארבע נקודות.

בשבת שעברה נפגשו על מגרש באסא ביפו שתי הקבוצות, המועמדות הרציניות לתואר האליפות, לקרב מכריע. על קבוצת המכבי היה לשמור על הפרסטיז' שלה בעיני הקהל, על קבוצת הפועל לרוממה.

צבעים ללא פדר. שתי הקבוצות הרי פועו באווירה מחושמלת. 3000 זוגות עיניים עקבו אחר השחקנים הלבושים לבן וכתום שהסתדרו על המגרש בשני טורים. עד מהרה התערבו הצבעים: בדקות הראשונות הביקס סלמך מהפועל פתח תקוה את השער הראשון שון של קבוצתו. גלור סייע להשגות את התוצאות בדקה ה-30, לאחר שהצליח לה' דור בעד להגנת הפועל, למסור את הכדור לרגלי ישראלי המבקיע את שער השינוי. שלוש דקות לפני תום המחצית הצליח גלור, אחרי מבצע אישי נאה, להבקיע את השעש בפעם השנייה, להביא את שער הנצחון לקבוצתו.

המחצית השנייה מסתיימת מבלי שהקבוצות המתחרות יצליחו על אף ההתקפות המרובות, לשנות את התוצאה. עם שריקת הסיום מתה אחד מאוהדי המכבי את הזעה ממחציתו אמר ברוחה: "שתי נקודות טובות למכבי, נשאר רק עוד שתיים."

במסלול

קפיצת צפרדע

במארגראט, נאטאל, דרום-אפריקה, הושג שיא עולמי חדש בקפיצה לגובה: הצפרדע אנרי, זכר מגודל בן שנתיים, קפץ לגובה של 3 רגל, 8 אינץ', שבר בכך את השיא של קודמיו שהגיע רק לגובה של 3 רגל 6 אינץ'.

נצחון הזקנים

שחקני קבוצת הכדורסל הכושית הונגרי לו טרפריידס (גובה 1.67—2.03) החליטו לא לגלח את זקניהם עד שינצחו את קבוצת הארלס גלובטרס (גובה: 1.81—2.12) ה' עומדת לבקר בקרוב בארץ. בינתיים, ממשיכים הזקנים לצמח.

עצור

תנועה מסוכנת זו!

לינדול

תוצרת של

משמיד מקקים, פשפשים ונמלים

הזהרו מזיזים וחיכויים

בתורכיה

חיים חיי מותרות והגברות התורכיות מאד אלגנטיות. מה היה אשורן למצוא סוף סוף בטקסטיל שמפי' שלנו את האמצעי המתאים לכגוריהן העדינים ויקרי הערך. השתמשי גם את לשמלות המשי ה' דקות ולכל דברי הצמר בקצף הרך ללא אלקלי של טקסטיל שמפ'.

המפיצים: חב' גורית בע"מ

החלה ההרשמה ל-

3 כרכי המדון החדש

של א. אברשושן

ב-8500 ר"י

(במקום 17 ל"י)

את כל אחד משלושת כרכי המדון יוכל לרכוש כל מי שיאסוף 4 בוליהשתתפות שיפורסמו במשך חודש ב-

"אנחנו" עתון הנוער המתבגר בישראל

העתון מופיע בכל יום ג', מחירו 150 פרוטה בלבד והוא מכיל שפע של ריפורטז'ים, צילומים ומדורים מענינים ומרתקים.

לנוער ולמשפחה כולה

תשובות לקשקשת

(ראה: ספר לסבתא בעמוד 20)

בה שלשול. נשאר, איפוא, עוד פרס אחד והוא נופל בחלקו של מצטט-שקספיר, מנשקה מקיבוץ מגרה (משתתף קבוע בתחרות, כפי שהבחנו): **מוש'ה ר'קוב בממלכת דנמארק.** הוא צרף גם שיר קטן (משום מה, צלחה הפעם על רבים מהפותרים רוח-השירה): "חולע וחול-עת, בני זוג משכבר, / בונים את בריחם / החדש שבכפר."

לצערי, המקום הפעם הוא מצומצם ואצטרך להסתפק בהזכות חלק קטן של התשובות הגוססות. מרדכי ברגר, מקיבוץ מגר, מציע: **זוג תולעים חדש נכנס לירח-הדבש.** הצעתה של תמר אסנין, בית-הולים עפולה: **למרחב! פריץ מאיר מנחה שאנן, חיפה, רואה כי ציור בית משותף.** תל-אביב מצטט את אליה וקוץ בה. ישראל כפיר, מבית-הספר החקלאי עיינות, קורא בלשון הפקודה הצבאית **אחורה-פנה!** ואילו חנה פרידמן מפתח-תקוה, שזוכרה בתפוח הנחש ועץ הדעת, מציע: **הכל אורות חווה.** בעור שדן כרמל מבית הישיבה רואה בתפוח את כדור-הארץ ומציע לכן **דו-קיום של שני הגושים,** רעיון המובע גם על ידי חיים חרובי מתל-אביב בהצעתו **ה' עולם בו אנו חיים.**

לבסוף השארת את מצטטי התנ"ך, חוזה כץ מחולון, הסדה גדולה של שמי שון הגיבור כנראה, מציעה **מהאובל יצא מאכל ומעו יצא מתוק** בעוד שזאב שוייצר מגבעתיים מצטט ארוכות מתוך פרשת מריבת רועי לוי ואברהם: **אל נא תהי מריבה ביני ובינך, כי אנשים יאחזו אנחנו.** אם תש-מאיל ואימינה, ואם תימין ואש-מאידה.

מספר התשובות הפעם ירד במקצת והגיע ל-389 בלבד, אולי משום שהנור שא לא היה כה רב-אפשרויות כמו ב' פעמים הקודמות. בכל זאת נזכרו ה' פותרים כמעט בכל התפתחים ההיס' טוריים, החל מתפוחים של אדם וחווה בנן עדן ועד התפוח שהעמיד חילהלם טל על ראש בנו והתפוח שנפל מן ה' עץ לעיניו של ניוטון והוליד בעקיפין את חוקי הפיזיקה הניינים בכוח-המשיכה. פלא שאיש לא נזכר בתפוח שבעזרתו היה צריך פאריס לשפוט בין שלוש ה' אלות היווניות מי היפה ביותר.

הכותרת המקורית של הקשקשת היתה **תולע מזומין תולעת לארץ-חת ערב,** נושא שעלה בצורה זאת או אחרת גם על דעתם של רבים מהפותרים. אולם רבים יותר נזכרו בבדיחה המפורס' מת אורות התולעת שהציעה ממחבואה ורצתה לחזר אחר בתי-זוג. לבדיחה זאת נתן שלום רענני מחדרה את הלבוש ה' מוצלח ביותר, בצורת המשיר:

**תולע תולעת-שני
הציע בקוק חנפני:
"נצא לבדות!"
היא ענתה לו: "איריט!"
הן אני הקצה השני!"**

קוראים רבים אחרים חיפשו ביטוי קולע שיקשר את הקשקשת עם השחיר תות בעיריית חפה — ללא הצלחה, לצערי. מוצלחת הרבה יותר היתה לדע' ח' הכותרת של אליעזר נוה, ראשון לציון, רחוב רש"י, שזכה הפעם בפרס הראשון עבור: **קואליציה.** הצעה אחרת מוצלחת, הנוכח באחד הפרסים הש' גיים היא זאת של יהודה זיגלמן, חיפה, נוה שאנן נתיב חן 21 א', שהסתפק גם הוא בשלוש מלים: **פה-מוזון בע-מ.** אולם אחד הפרסים המשיינים מגיע בלי ספק גם לבורן אילת, תל-אביב דינו' נים 100 שנים, את ברכתו בצניעות

גיאופיזיקה

עבודה יש ויש

כאשר עבר תת אדמיראל ריצ'ארד בירד ביעף מעל ליבשת אנטארקטיקה בשנת 1935, דומה היה כי כל מגלי הארצות ושארו ללא עבודה: לא נותר עוד מה לגלות, היכן להניף את דגל הכיבוש.

אולם עבודתם של הגיאופיזיקאים רק החלה. סיורי משלחת בירד והמשלחת הרוסית בצפון ובדרום הרוק, עוררו כמה שאלות ברות-חשיבות, ביניהן:

- מהו הקשר בין הציר המגנטי לבין אורות הזוהר הצפוני?
- מה גורם להתחממות המדרגת של איזורי הקטבים?

שלשלת המלחמות, שפרצו מאז 1935 ועד היום, לא איפשרה למדעני הארצות השונות לפעול במשותף. שיתוף הפעולה הושג רק החדוש, בתיווכו הפעיל של א"ם: בשנים 1957-1958, שיוכרו כשנים גיאופיזיות בינלאומיות, יצאו משלחות בריטיות, אמריקאיות, צרפתיות ורוסיות לאיזורי הקוטב הצפוני והדרומי, יקמו תחנות נצפיות, ינסו להשיב על כל השאלות המדעיות. מגלה הן ארצות החתיק תת-אדמיראל ריצ'ארד בירד לא ילך בסל, לאחר הכל: ממשתל ארצות הברית כבר הודיעה, שהוא יעמוד בראש משלחתה.

רפואה

יוזמה חפשיית

מחשבי אוראניום דיק פטרסון ואלמר הודל אוכזבו קשות: הם קנו את מכרה ה"עופרת העזוב האלמנה העליונה, במדינת מונטאנה, ארצות-הברית. מוני גייגר שבידיהם העידו על מציאות הקרנות רדיואקטיביות חזקות במקום, אולם למתכת היקרה עצמה לא היה סימן וזכר.

שני ההרפתקנים היו צפויים לפשיטת-רגל, אילולא עלה במחם רעיון גאוני: אפשר להציג את הרדיואקטיביות כתרוסה מצויינת למחלות שונות, להפוך את המכרה האכזב למקום מרמא.

הרעיון נשא פרי הלולים: אלפי חולים אמריקאיים נמשכו אל הסיכוי המרוחק להי

במאי פריי

במקומות הנכונים

רמא ממכאוביהם, הסכימו לשלם שניים ו"חצי דולר תמורת טיול של שעה במעברים התת-קרקעיים, ספוגי הרדיואקטיביות. חולי שיגרון רבים טענו כי הוטב להם כתוצאה מן הביקור במכרה. אחרים הצטננו בהשיפת האויר הלח שבמקום.

החורש חגגו שני ההרפתקנים שני מאורי עות, שצינו את הצלחת תוכניתיהם: חולה השיגרון הצליח אלף ביקר במכרה האלמנה העליונה, ובו ביום נפתח מכרה-מרמא חדש: יוזמה חופשית.

משלחת שמידס-פאפאנין, שבילתה את השנים 1934-36 באיזור הקוטב הצפוני

צנזורה

אפשר להתחיל בשכספיר

"הפקת הסרט קזאבלאו עלולה להתבטל או להדחות למועד בלתי ידוע, אם יחתום שר-הפנים על הוראות-הקבע החדשות של הצנזורה (העולם הזה 1922)". אמר השבוע במאי התיאטרון (הם ידעו את רצונם), מור קהפנים פיטר פריי, העוסק עתה בהכנות לקראת הסרטת מחזהו של יגאל מוסיונון. "הצנזורה ידע לתת את הסרט במקומות הנכונים".

לא היה זה איש-הסרטים היחיד שהותרד מהוראות-הקבע החדשות של הצנזורה. מר גוס קלאוזנר-בראנדשטאטר, מנהלת איל-פני ההסרטה בהרצליה, התרעמה לא פחות: "צנזורה כזו תפגע בחופש הצירה של האמנים, תמנע בעד בעלי הון מבחון להשקיע את כספם בתעשייה הצעירה".

אריה לאהולה, במאי הסרט הישראלי אבן על כל מיל העומד להיות מוצג בפסטיבל בחיפה, המטיר: "אפילו בכרית המועצות הצנזורה אינה כה חמורה, מדוע שלא יתחילו לצנזר ספרים ומחזות. הם יכולים להתחיל בשכספיר..."

היחידים שלא הראו כל רות חיים היו אנשי הצנזורה עצמם. הם חיו, כנראה, לחתימתו של שר-הפנים.

הפסטיבל

עד הנצחון

כאשר יפתח, בסוף השבוע, פסטיבל הסרטים השני בחיפה, יהיו המנצחים מדושי העונג ביותר מבקרי הסרטים. לאחר קרב קשה בו היה אויבם העיקרי יושב ראש התאחדות בעלי בתי הקולנוע יעקב דוידון, נתמלאה דרישתם: כיסוי שלושת רבעי מ"הוצאות האש"ל שלהם בחיפה בעת הפסטיבל.

סרטים

החיים הם טיפופת

שלוש ארצות ניסו, בשני סרטים, להוכיח שהחיים הם טיפופת, הצליחו להוכיח רק שהם עצמם זבל. הסרטים:

להבה לוחכת מנאפולי הוא סרט טפשי על אודות יצאנית (לאנה טרנר) נפר ליטאית הנדבכת תחילה אל מלחין, ציצי (בונאר סולאנו), אחר אל זמר, נינו (קארלוס תומסון) ואל סידרה של גברים אחרים, ביניהם גם צ'ארלס גולדנר. כל זה מרחש על רקע נאפולי הסואנת ומכונן אל היצרים היותר אפלים של הצופה. אולם הנסיון ליצור סרט ארוטי לא עלה יפה. והקהל צוחק דווקא במקומות הלא נכונים.

להבה לוחכת מנאפולי הוא חידושו של סרט ישן, נאפולי בנשיקה של אש. את תפקידו של תומסון מילא או באיתה אי הצלחה טינו רוסי, אבל וויזיאן רומאנס היתה יצאנית הרבה יותר משכנעת מהעלמה טרנר. אולם גם הסרט ההוא, גם המחורש אין להם מקום במוזיאון של הסרטים הטובים.

בנערה מסוכנת מתאהב רופא מפורסם (דיאן גאבין) ביצאנית (סילבאנה מפאנאני) המתוארת בסרט כהונגריה, אף שפניה נושאים דמיון מפתיע לנערה איטלקיה לא פקחית ביותר, שבקרה בישראל לפני זמן מה. אשתו של הרופא (קלארה דל פוגיני) עוזרת לו להפטר מאהובתה, אף על פי שאגב כך היא שוברת חלק ממפרקתה. ניתוח מוצלח מציל את חייה, אבל לא את הסרט, אחד המשעממים שנראו על הבד זה זמן רב.

אהבה בין מיליונרים

קצת לא נעים לגלות את העלילה של סאברניה. זהו מחזה קופה אמריקאי זול ועל כן יגיע מן הסתם לבמת אחד התיאטרונים בישראל והקהל יוכל לראותו גם בתרגום.

אך עדיין לא הצליח לאטוף את סכום הכסף הדרוש כדי להתחיל בהסרטה.

השבוע הזה

נחמיה

לכבשה חמש רגליים

וילה בורגוזה

עברי ספרותי. בינתיים הוא מוגש במהדורה הוליבודית מעשה ידי במאי בילי (סטאלאג 17) חאלדר.

זה מעשה בסאברינה (אודרי הפבורן) בתו של נהג (ניו ויליאמס) המאוהבת בנן בעל הבית המיליונר, שאינו מקדיש לה שום שימת לב. אולם לאחר חזרת מפקדים, בה בלטה שנתיים, היא מתחילה למשוך לא רק את תשומת לבו של אותו בן (ויליאם הולדן) אלא גם של בני האחר (האמפרי בוגארט) של בעל הבית.

לאחר תהפוכות רומנטיות שונות (אבל לא משונות) היא צונחת בזרועותיו של —

יצאנית-נאפולי טרנר

צחק לאיננו

— מאחר שהקהל האוהב ספורי אגדה מן הסוג הזה הוא גדול, לא יגלה העולם הזה את סוף סאברינה.

בקצרה

לכבשה חמש רגליים. אבל פרנאנדל משחק בששה תפקידים. הישג קולנועי ומשחקי נדיר. וילה בורגוזה. שורה של אפיוזות מחיי אורח-רומה בגן הבורגני הגדול. הרבה חן וגיוון, סהות טבעיות.

תמרורים

נודד. לסגן מפקד הפלמ"ח לשעבר, כיום אלוף (אגף ההדרכה) יצחק רבין, 34 ויל-אשתו לאה, בוגרת סמינר למורות התל-אביבי, ילדם השני: בן.

בחג. יום הולדתו ה-58 של סיר אנתוני אידן, ראש הממשלה השמרני של בריטניה הגדולה, חודש אחרי נצחוני המזהיר בבתי רות הכלליות.

בחג. יום הולדתו ה-75 של פאבלו פיקאסו, יליד ספרד וחניך צרפת שיסד ביחד עם בראק ב-1910 את הקוביזם והנחשב כיום לגדול הציירים החיים. פיקאסו רב הי הפתעות ("עלידי האימונות אנו מביעים את דעתנו על מה שהטבע איננו") חגג את יום הולדתו בתערוכה-ענק ובמסיבה צנועה עם ידידתו החדשה, הגב' ס. המסטרית.

נפט. ד"ר שמואל אלישיב, סגן מנהל משרד החינוך ולשעבר שגריר ישראל במוסקבה, בגיל 56, מריבוי הכוויות הלבנות בדם. ד"ר אלישיב, לשעבר עורך-דין ההסדרות הציוניות וציר ישראל בצ'כוסלובקיה והונגריה קבל בשעתו את ההודעה הדרושה בחצית הלילה מידי אנדרי וישינסקי שבשרה על נתוק יחסי ישראל-ברית-המרוצות לאחר הטלת הפצצה בצירות ברית-המרוצות בתל-אביב.

• שהיא ידידתו האחרונה של פיקאסו ואור-פאשתו הצעירה, אם ילדיו בני השלוש והחמש, עזבה אותו בשנה שעברה.

מקור

הקיבוצניק הוא רק אדם

הקין הוא תקופת לידתן של הצגות התיאטרון הקלות, המקוות למשוך את הצופים המזוינים. נראה שהוצאות הספרים החליטו למשוך את הקוראים המזוינים באותה-דרך. עם עליית הטמפרטורה יצאו לשוק-הספרים כמה ספרי הומור שאינם דורשים מקוראיהם מאומה, פרט לכיסא מרגוע וסיפון-סודה.

ראשון הספרים הללו היה לקט פינמוני של זאב חורף, איש גבת, שפורסמו קודם לכן בשבועון הנקי והנעים של הקיבוץ המאוחד בקיבוץ, ממש כמו הקריקטורות של דן (פנמי בהחלט) גלבארט.

פנמי בודד. כמו דן, שיצר למען ציון ריו דמות של קיבוצניק ממוצע בשם מוסקה, סובב גם ספר הפיומנים **רשום בשוליים** סביב דמותו של נחומק. נחומק מתיסר בניסיונו להירדם בשבת שקיבל ביום ראשון (אך הספיק לישון כזית, שש דקות ולא יותר) / ופתאום ליד הבית / איזה טרקטור מטרטר. בקבלת משפחה של קרובים מת-ארחים (ונשאר נחום עצמו) / לבסוף ללא מיטה / וימצא את משכבו / על שולחן שבכיתה / ובציפיות המקלחת, בה אינוליס המים תמיד לאחר שהסתכן (חולצתו בבוק נרסבת, / הסנדל נשא בדד, / נעלמה לו המגבת / הסבון אישם אבד).

מאסטיק לא-ירוק. מלבד אלה, על נחומק לטפל בילדו, יציר החינוך המשותף (לפעמים לא יחדל, לא ילאה מצרור / משום שלמאסטיק אין צבע ירוק). לבקר באסיפת בן גרנה בעייה נצחית (והרומה אטיאט את הציבור כובשת, / מתוך גרון צרוד קולח לו שיעור / זבובים מומחים מתחת לגברשת / ושרה תסיים לסרוג את השרוול) ולהשתתף בחצרות (מועדות-השיכון — כך יחזור וידוע — / ללא כל עירעור הוא מיד מתפטר. / לאסיפה הכללית הוא מפסיק להופיע / ובמקלה הוא חזל לזמר).

פחות מוצלחים: הפיומנים האידיאולוגיים-למחצה, בהם לוקה המחבר במחלה ה"מפצעת בעורקיו של כל פיומונאי ישראלי מאז התחיל נתן אלתרמן בסיסוסם הסור השביעי. לעומת זאת, זוכה הספר לתוספת ערך והומור עליידי ציוריו העזירים של דן גלבארט, שאם כי פורסמו כבר בשעתו ב"שבועון בקיבוץ, אין זה משעמם כלל לר-אחם שוב.

(רשום בשוליים: זאב ורדי; בקיבוץ: 72 עמודים)

חדש וקריא

על כוכב ארץ (אליעזר פסקין; ענף השכלה במסכת / אכ"א; 176 עמודים) — ספר מנוקד ללימוד יסודות הגיאוגרפיה כללית, כתוב בצורה משעשעת וקריאה ביו-תר, כולל מספר רב של תמונות ספר-הלימוד הגיאוגרפי הטוב והמעודן ביותר בעברית, ויש לתמליץ על הוצאתו במהדורה אחרת לשימושם של התלמידים בבתי-הספר הי-עממיים.

שלושה חצים ואת (שלמה סנאי; גדיש, בשיתוף קרית-ספר; 220 עמודים) — ספר רפורטאזיות מקיף, מרי עטו של הסופר הצבאי שהפך עורך דבר לילדים, אודות הי-קרבות הגדולים על הנגב במלחמת השחרור, שהתפרסמו בשעתו בהארץ ולאחר מכן — בספר בהוצאת ספריית פועלים. נוספו להן 80 עמוד של רפורטאזיות חדשות, אודות פיר תוח הנגב וישוביו החדשים. מקור קריא ללימוד הנושא.

פרשת צפרי הקטיפה (ארל סטנלי נאדנר; עברית דינא אהליב; נקודים; 198 עמודים) — הודמנות לשאינים-קוראים אנגלית להכיר את סופר-המתח האהוב ביותר בארצות-הברית ואת דמות בלשו, האהוב לא פחות. מרי מיטון, שהוא פרקליט לשי מקצוע, מבסס חלק גדול מחקירותיו על בעיות משפטיות מסובכות, אשר כפי הנראה נחלק בהן בעבודתו.

יפאן

שובו של טוגיו

גנרל טוגיו ידע מה צפוי לו כשכבשו ה"אמריקאים את מולדתו. הוא ניסה להתאבד. אך ניצול, גנרל נרפא ונחלה כפושע מלחמה. האמריקאים לא רצו להשאיר שריד וזכר מן הגנרל, שעמד בראש ממשלת יפאן שעה שזו הצליחה לכבוש את מרבית אסיה. התי"ה בוצעה בחשאי על-ידי תליון אמריקאי. היפאני היחיד שנבח בטכס היה גנרל בודהאי. כמו בסרטיוצוזה הובלו הגופות בחשכת ליד למשרפה. פועלי המפעל לא ידעו את

התאבדותו של טוגיו, 1945
רפואה שלמה ותליה

מי הם שורפים — או כך, לפחות, חשבו האמריקאים. הם לקחו את האפר, פורוהו בונה. הם היו בטוחים ששום פולחן לזכר טוגיו לא יוכל לקום לתחייה.

שמועה מוזרה. השנים עברו, הכיבוש האמריקאי הגיע רשמית לקצו. לסתע צצה שמועה מוזרה: פועלי המשרפה, כך נלחש, ידעו למי היתה שייכת הגופה. הם הצילו חלק קטן של האפר.

בחודש שעבר הוזמן משרד הסעד היפאני את אלמנתו של טוגיו, מסר לה רשמית את האפר. ליפאנים לא היה איכפת אם אמר גם היה זה האפר האמיתי, או רק אפר סמי לי. עתה היתה אפשרות להקים מצבה על קברו, להתחיל בפולחן לאומי. שש שנים לא היתה הוצאתו להורג, ועשר שנים אחרי כניעתו, חזר הידיק טוגיו לעמו, שעדיין העי' ריצו כגיבור.

קללה לברכה

הנסיכה קאגו פושימי, דודת הקיסר, היר תה אומללה. הכובשים האמריקאים לקחו ממנה את מעמדה ורכושה, כמו מכל שאר בני בית המלוכה, מלבד הקיסר עצמו. חר' בותיה הפרטיים הגיעו לסכום של מיליון ין. לא היתה ברירה: הנסיכה מישכנה את רכר' שה האחרון, רביד עשוי פלאטינום בעל 500 יהלומים, שערכו נאמד בשלושה מיליון ין.

מנין קיבלה רביד נהדר זה? האם קיבלה אותו מידי מאהארג'ה הודי מאוהב? איש לא ידע. הסוד נקבר, יחד עם הנסיכה עצמה, שמתה לפני שלושה חדשים. רק דבר אחד היה ברור: הרביד היה מקולל.

תוך זמן קצר נרכש הרביד על-ידי שש משפחות, בזו אחר זו. כל אחת מהן גפ' געה לפתע על-ידי אותה מחלה מסתורית. כל אחת מהן מיהרה למסור לידים אחרות. הבעל המאשר האחרון היה עשיר יפא' ני בשם אישיי. גם הוא לקח באותה המ' חלה. ביום בלירי אחד חדש את התכשיט, נוכח לדעת שנגנב. הרביד בעל 500 היד' לומים נעלם.

שום אדם אינו אוהב להיפרד משלושה מיליון ין. אך אישיי התנחם בקבל. הוא הפליט אנחה של הקלה. עתה, כך היה בטוח, יחלה הגנב.

הודו

יתושים סקרניים

העיר ברהאמפור במחוז אוריסה התי' עוררה לחיים, גאלונים רבים של חומר

ה"סור מרע ועשה טוב" — זוהי דרישתן ה' קולקטיביות של כל הדתות. גם על תוכן ה' טוב אין ביניהן חילוק רציני: עשיית צדקה, התרחקות מחטאים וניהול חייטוהר. מה קר' רה כאשר מישוה מנסה להגשים מצוות אלה בעקביות בתוך עולם חוטא — על כך לא ניסה איש לעז' עד שכתב ברטולד (אופרה בגרוש) את הנמש היפה מסציואן.

הנמש היפה היא היצאנית ש'סה (אורנה סורת), המנסה להסתייע במתנה כספית של "סור מרע ועשה טוב" — זוהי דרישתן ה' קולקטיביות של כל הדתות. גם על תוכן ה' טוב אין ביניהן חילוק רציני: עשיית צדקה, התרחקות מחטאים וניהול חייטוהר. מה קר' רה כאשר מישוה מנסה להגשים מצוות אלה בעקביות בתוך עולם חוטא — על כך לא ניסה איש לעז' עד שכתב ברטולד (אופרה בגרוש) את הנמש היפה מסציואן.

הקאמרי

הטוב, הרע וכל השאר

ה"סור מרע ועשה טוב" — זוהי דרישתן ה' קולקטיביות של כל הדתות. גם על תוכן ה' טוב אין ביניהן חילוק רציני: עשיית צדקה, התרחקות מחטאים וניהול חייטוהר. מה קר' רה כאשר מישוה מנסה להגשים מצוות אלה בעקביות בתוך עולם חוטא — על כך לא ניסה איש לעז' עד שכתב ברטולד (אופרה בגרוש) את הנמש היפה מסציואן.

שתדע מה שהיא רוצה

הרי מכתב שאני מביאה בזה כלשונו: "רוצני להתכתב עם נערה תל-אביבית הי' יכולה לתת לי להבין כבר ממכתב ראשון שהיא יודעת מה שהיא רוצה, והמסוגלת לנהש מראש באיזו דרך בדיוק הייתי מציע להיפגש בסיום ההתכתבות. כלומר: לציון בדיוק את המקום, פחות או יותר את השעה ובקירוב — את הנסיבות. מחוץ לתנאי קשה זה והמצריך כנראה חוש נבואי יוצא מן הכלל — חזיון נפרד בימינו — היא חייבת לסבול מעורף טיבליב, ובכלל, להיות אי' שיות המסוגלת להושים יד, ללא הקדמות, אפילו למישהו זה שבעצם איננו מוכר לה." כן, גם כאלה כותבים לדוהי, מספרו? (923/839)

אקדמאי, בשבילי

מכתב חביב קבלתי ממנורה בת 21 (923/640) המציגת בנאותה צנועה שהיא נאה. נחמדה, משכילה, אינטליגנטית ובעלת עוד המון מעלות שצר המקום מלהכילן. על תכונותיה הפחות מלכות, אין היא רוצה לעמוד במס' גרת זו. רצונה להתכתב עם בחור בעל הש' כלה אקדמאית (או בדרך אליה, הוזה אומר, סטודנט) נכונה ונאה, על כל נושא, החל מפוליטיקה וכלה בקפירות (רק לא בולים וספורט). נילז חייב להיות בין 24 ל-30.

החברה הטובים

שני חברים בני 17.5 (923/641) מעונינים בנושא משותף עם שתי בנות, "החברה הי' טובים" ואני מנישה את עצמי גנורא היום, אולי תלמדו אותי מה זה "חברה טובים?" בנות 17-18, ותלמידות תיכון. הם חברים תנועת-נוער בעבר, מנגנים על כלים עממיים, חובבים-פילוס, סרטי-סוב ורקורדים.

בדירות בשניים

(923/642) מוצא את עצמו, בעל כורחו, בדרך למרי. הוא עובד בחברת אנשים שאין הוא יכול להסתגל אליהם, חוזר הביתה ומטה את הפועל להשתעמם (עם עצמו). בשעות אלה הוא מעסיק את עצמו בכתיבה ובקריאה. הוא רוצה להתכתב עם נערה הרומה באופייה אליו. ואשר תנאלנו מבד' דותו.

על ידי הפונים אלי בכל ענין שהוא, לצדף חמש מאות פרוטה כבולים.

יוסף שכתב אל 906/448: אינני יכר' לה להעביר את מכתבך, מאחר שחסרה כתבתך. או שמא אינך רוצה בתשובה? כתוב לי ואדע מה לעשות.

נושאים כלליים

מכתב פשוט ופרוהאי קבלתי מ- (923/635), המעיד על עצמו שהוא בין 29, בעל הופעה נאה למדי, השכלה תיכונית, ומעוניין להת' כתב עם בחורה עד גיל 28, על נושאים כלליים.

בכל מכתב כל וחומים

לא פחות קצר היה מכתבה של צעירה ירושלמית בת 20 (923/636) הכותבת שהיא "מתעניינת בכל מכל כל, מעוניינת להתכתב עם בחור, שידע למשוך בחושים". עד גיל 25. מה שאינני מבינה הוא: (א) מה זה למשוך בחושים? (ב) האם עליו למשוך אותם עד גיל 26, או להיות בן 26, לזה המוכן להתכתב איתה, פתרונים.

אגד נוסע בכל הדרכים

פקיד צעיר בן 25, חיפאי, (923/637) היה רוצה להחליף דעות, תחילה בכתב, עם נערה עד גיל 23, כנוכה לא יותר מ-165 ס"מ, על קולנוע, תיאטרון וספורט. הוא מעדיף שתהיה חיפאית אולם מאחר שאגד (נוסע בכל הדרכ' כיס), מוכן אף להשלים עם העובדה שתהיה תל-אביבית או משהו מעין זה.

טיודים וכל השטחים

על אף היותה בת 16.5 (923/638), טוענת תלמידת הנמסיה שהיא בקיאה בכל השט' חים. והואיל ותכתיבה אהובה עליה, היתה רוצה לעשות זאת עם צעיר בגיל 18-20, הנושאים: כל השטחים, כמובן. אין היא רוצה להסוּף את רשימת מעלותיה, מוכנה רק לציון שהיא אוהבת-פילוסים מושבעת.

סו איגרות של מסעך הפיס תשבץ 923

8	7	6	5	4	3	2	1
			11	10			
	16	15		14			12
	20		19		18		17
			24		23		21
	30		29		28		25
36		35		34		33	31
	41			40		39	37
				45		44	42
					49		47
				53		52	51
							54

עשר איגרות מפעך הפיס לפותרי תשבץ. העולם הזה 920

אייר גולברג תל-אביב, ברזלי 4; אבנר טוקר, גבעתיים, שיקין 66; אלה טיז, משק יגור, על-יד חיפה; רחל כהן, טבריה, ת. ד. 13; יהודית ומרדכי גוימן, ירושלים, המגיד 10/21; אהרון גידס, קברוצת ארשה, דואר כפר המכבי; יערה נשר, צה-ל, ד. צ. 2103; נעמה ערבה, שכונת נחליאל, על-יד חדרה, בית דה ערבה; אריה טרוינה, ראשון-לציון, ת. ד. 17; שלישיית סטודנטים, חיפה, שפרעם 4; על-יד גברת אורבך, אצל בראונר.

בגלל מחזוריות מפעך הפיס תי-שיחנה איגרות הפיס לפותרי תשבץ. העולם הזה 920

בראש כל אחד כזה, במטכ"ל, עומד אלוף; האבא של חימה? 55. מטרות עיון.

מאונך: 1. ממועדי מפא"י הבטוחים והחדשים לנכנס; 2. מלך חשמונאי; 3. ס"ר אמ; 4. דוד לא שלם; 5. שר מסא"י שפור' טר; 6. בלבד; 7. תעלת שושקין; 8. שלגון; 11. אקדח תופי; 13. יחידה צבאית; 14. אוסף שריירלכת; 16. עדין; 18. קישוט ראש נשי במאה-שערים; 19. אחי הבעל המת; 24. בן משפחת הבעלים; 26. פרסה; 28. מתוך; 30. אמצעי קשר של המאה התשע-עשרה; 32. אגף אפסנאות; 34. עשיר ליוסף; 36. גזילת טיפות; 37. שלל; 39. באו בנים עד... וכו' ללידה אין'; 43. פקודה; 45. שעתה; 46. אבן יקרה; 48. הוא מצוי כקל והוא מצוי ככבד; 50. ספר תנ"ך; 52. אות וינסטון; 53. ב'ת'שבע לשלמה.

בן אסיה תרבות אירופה מנצחת

שיות אדירות, כרצון נהרו, ועל חזק תע' שיות הבית, בנוסח באהבה. הקדוש הוקן המשיך בדרכו ברגל. מנהיגי הקונגרס, ש הפכו שרי המדינה, חזרו לקרונות הפאר היה מוכן לעזרת מפלגת הקונגרס הכל הודי.

צפירי קדם בית התה

כל שבע דקות ניתן גט אחד ביאפן. מאז הנהיגו האמריקאים בממלכת האיים את חר קריגיושין המודרניים, קפץ אחוז הגטים מתחתית הטבלה למקום החמישי בעולם. הסיבה העיקרית: אי-התאמת האופי, סיבה שלא נשמעה כמותה ביאפן משך מאות בש' נים. בהן שרתו הנשים את בעליהן בציי' תנות. סיבה לא פחות חשובה: העווף האדיר של נשם בנות 30 עד 40, שנגרם עלידי הריגת הגברים במלחמת העולם.

בטוח. אולם הוא שכח גבר צמק ועדיין נפש, העיבר ברגל את הודו לאורכה ול רוחבה. אחאריה וינובה בהאבה, עם פמל ה גדולה של תלמידים, התקרב לעיר ברהאמפור ברגל, הקים את מטחו בבנין דוקומתי של בית-ספר. הוא חיכה לנהרה.

כד מטעמי הודו. הפגישה התקיימה באותו מקום. קשה היה לתאר שני טיפז סים שונים יותר. נהרו, עצבני, בלתי-סבלני, משוכנע בצדקת דרכו, הציע את פתרון ה תעשיה הכבדה. בהאבה, שקט, קדוש, האדם המטיף לחלוקת קרקעות העשירים מרצון עצמם בין העניים, לא נסוג אף צעד אחד מעמדתו.

בשעה שנהרו נאם בוועידה, ישב בהאבה על הארץ כשרגליו צלובות, וידיו ממששות ללא הרף חתיכה של אריג מתוצרת-בית, מחאה אילמת וסמלית נגד הקו השליט. הסוף היה פשרני: הוחלט על הקמת תע'

הוא קבע שמטרת הקונגרס היא "מתכונת סוציאליסטית של החברה". היה זה נוסח יפה. אולם מה פירושה של מתכונת סוצי אלסטית?

נהרו, חניך המכללה הבריטית, ידע מה הוא רוצה: להקים תעשיות-ענק אדירות בבעלות הממשלה. רק מדינה תעשיתית י כולה להעלות את רמת-החיה של העם. אולם הוא נתקל בקיר אטום, מורשת מר רהו הדגול. מאהאטמה גאנדי התנגד כל חייו לתעשיות חדשות. הוא ראה בהקמת פרולטריון עירוני חסר-שרשים את המחלה הגדולה של התקופה. הוא הצביע על דרך המיכה: הקמת תעשיות-בית בכפרים, כדי לתת לאיכרים אפשרות לעבד את האדמה ולייצר סחורות בעת ובעונה אחת, לשמיר על חייהם הדתיים הצמודים לקרקע. סמל תעשיית-הבית: גלגל הנול — הפך לסמל הקונגרס מופיע כיום על דגלה של הודו. גאנדי מת. נהרו חי. הנצחון נראה לו

משמידיתושים הותו לכל עבר, אחרי ש' עתונאי וריו הודיע כי היתושים המקור מיים הם סקרניים ותוקפניים מדי. הכל היה מוכן לעזרת מפלגת הקונגרס הכל הודי.

כמו כל תנועה שניצחה אחרי מאבק ממושך, סבלה מפלגת הקונגרס ממחלה ממארת: מנהיגיה הפכו בעלים בעמם. כיפת-החאדי, כיפת-הסירה הלבנה שהיתה פעם סמל להקרבה עצמית של מועמדים נצחיים-למאסר, קישטה עתה את ראשם של דמונים, צבועים ורודפי-קאריירה. ה תנועה האדירה עצמה שוב לא ידעה כי צד להמשיך בדרכה. העצמאות הושגה. אולם כיצד לפתור את בעית המליונים מויהרעב? כיצד לתת פתרון למצוקה, וללחום אותה שעה במפלגה הקומוניסטית, שדגלה במהפכה האלימה נוסח סין? **אדם הולך ברגל.** לפני כמה שבועות בעיר הקטנה אבאדי, נתן נהרו פתרון חדש.

ראש הממשלה היהודי של סינגפור

חוקרי-כוכבים וקורארי כף-היד, המצויים בשפע בסינגפור, ערי כו מחקר מדויק, מצאו שמר של יצא לדרך-חיים שתוביל לו מרחקים ושממנה לא יסתכל לי עולם אחר, אלא שדרך זו לא

תהיה סוגה בשושים. הם לא ידעו עד כמה שהם צדקו. מרשל הספיק בקושי להיכנס לתפקידו, להשיג מן האנג' לים את ביטול חוקי-החירום נוסח פלשתינה (א"י), כשחברת האוטובוסים המקומיים פיסרה 229 נהגים שובתים. השביתה הפכה מיד למאורע לאומי: הסטודנטים הסיניים * המקומיים, הרואים את מולדתם בסין העממית והנוטים לקומוניזם, הצטרפו לשובתים. במהומות נהרגו ארבעה איש, ביניהם עתונאי אמריקאי.

לדברי האנגלים, מת אחד מן הארבעה בצורה וזעזעית: אחרי שנפצע והתעלף, סחבוהו חבריו הסטודנטים על גבם בחוצות העיר משך ארבע שעות רצופה. בראש תהלוכת תעמולה. מחסור טיפול רפואי, שבק הפצוע חיים לכל חי.

פרחים במזבלה

מרשל מצא את עצמו במצב קשה: שבועות מעטים אחרי שורש לבטל את חוקי החירום, נאלץ עתה לבקש את המושל הבריטי להתזיר את חוקי-החירום לתוקפם. המשטרה הבריטית דיכאה את המהומות. כששלח השר הראשי זר-פרחים להלחית אחד הסטודנטים הסיניים, נעלם הור, נמצא אחרי כן במזבלה העירונית. נסיונו לסגור את המיכללה הסינית נכשל בבושת פנים.

המאבק על סינגפור נכנס לשלב מכריע. כמו בכל שאר ארצות אסיה היה נטוש בין שלושה צדדים: המשטר הקו' לניצאלי, התנועה הלאומית הריקטית, והתנועה הלאומית הקומוניסטית; כמו בראצ'ת אחרות, היה לקומוניסטים יתרון מכריע: מפלגת הקטנה היתה מאורגנת היטב, בעוד שמפלגת מרשל היתה גדולה וחסרת-מתח. אולם מנוי וגמור עם מרשל להשיג את עצמאות ארצו תוך שיתוף פעולה עם הכובש הור — בדיוק כמו שהחליט בשעתו האדם שהיה כיום ראש-הממשלה היהודי השני באסיה: משה שרת.

על חלום קודם. להתמסר לרפואה, ויתר בגלל אורך תקופת הלימודים. בגיל 26 נסע מרשל לבריטניה, גמר ב'18 חדשים את לימודיו במשפטים. את לחמו הרוויח כמדריך שחמית וכמלצר. עורך-דין בריטי עזר לו להתמחות במקצוע. עזרה זו כללה, בין השאר, השאלת זוג-מכנסיים פרטי לשם הופעה בבית המשפט.

כמה שנים לא שם איש את לבו לעורך-הדין החדש, שהתרוצץ בבתי-המשפט הנמוכים של סינגפור, תמורת שכר-טרה פועט. בימי המלחמה השניה שלחוהו היפאנים למחנה-ריכוז במילדתם. בחזרו האיר לו המזל: הוא זכה להגן על צעיר שהואשם ברצח ילדה רוסיית בת 13. הצלחת ההגנה במשפט הפכה סנסציה עולמית, מרשל הפך בין לילה לסניגור הפילי המפורסם ביותר במולדתו. עלה על דעתו שכדאי, אולי, להרחיב את אופקיו, להיכנס לפוליטיקה.

חולצה מעל למכנסיים

לפני כמה חדשים הכריזו האנגלים על בחירות במו' שבתם * מטרתם היתה לפייס את בני המקום, ברובם מהג' רים סיניים ובמיעוטם בני מאלאיה, שדרשו עצמאות. העצ' מאות לא ניתנה. במקום זה הסכימו האנגלים כי הממשלה הנבחרת תשלוט בכל עניני המושבה, פרט לעניני כספים, צבא, משטרה, חיק ומנגנון. מפלגות צצו מכל עבר.

מרשל, אדם הנוטה למחנינות, הצטרף לחזית העבודה, מפלגה מתונה שביקשה להשיג את עצמאותה של סינגפור באופן הדרגתי. היתה מפלגה שמאלית קיצונית בשם מפלגת-הפעולה העממית, בהנהגת עורך-דין אחר, אף הוא חניך בריטי, בשם לי קואן יו. בעוד שמרשל, הלוכש דרך קבע חולצה בעלת חגורה מעל למכנסיו, פנה בעיקר למעמד הבינוני העשיר; פנה "הארי" לי, הלוכש דרך קבע חליפה אירופית מהודרת, בעיקר אל הפועלים.

שושנים לצדי הדרך

כשנפתחו הקלפיות, הופתעו כל הצדדים. יותר מכולם הופתע דויד מרשל. חזית העבודה זכתה לרוב מכריע. דויד שאול מרשל, בן היהודי העיראקי, הוזמן עלידי המשל הבריטי לקבל לידי את תפקיד השר-הראשי.

* סינגפור, המחוזרת לחצי האי המלאי בסוללה מלאכא' תית היא מושבת כתר נפרדת מא'חוד המדינות המלאי.

ד.ד. שאול מרשל עולה כדרג

ראש הממשלה היהודי של סינגפור

רבים מאזרחי ישראל משוכנעים כי יהודי עיראק הם גזע נחות. הסיסמא "דופקים את השחורים" חלה עליהם יותר מאשר על כל עדה אחרת. מעטים מהם זכו לקבל ארץ תפקידים שהתאימו להשכלתם האמיתית. אולם לסתות במקם אחד בעולם זכו יהודי עיראק לכבוד המגיע להם. המקום: סינגפור. העובדה: יהודי עיראקי הוא ראש-הממשלה של אותה מושבה בריטית.

עם סינית למחנה-ריכוז

אמנם, דויד שאול מרשל נושא שם-משפחה אנגלו-סאכסי טהור. אולם השם מטעה. אבות אבותיו של דויד מרשל גורשו מספרד, והם נטאו את השם היהודי-הספרדי העתיק משל. אביו הגיע לסינגפור בראשית המאה, מצויד בשם החדש, ושם נולד השר-הראשי העתידי לפני 47 שנה.

לא ניתן לו לשכוח את מוצאו

במלחמת-העולם הראשונה שהה דויד עם אמו בעיראק. התורכים נדהמו למראה המשרתת הסינית שליחתה את המשפחה, שלחו את כולם למחנה-ריכוז. רק בגמר המלחמה, כשחזרו לסינגפור, החל דויד בלימודיו בבית-ספר קאתולי. היא לא החזיק שם מעמד זמן רב. בפקודת אביו נעדר מן הלימודים ביום כיפור, גורש מבית-הספר. אביו העבירו לבית-ספר אנגלי.

כפי שקרה לאישים מפורסמים אחרים, עוצב אופיו של דויד מרשל הודות למחלה. הקדחת תקפתו בנעוריו, החלישה את גופו. הוא ויתר על פעילות ספורטאית, התרכז כולו בקריאה — לא רק של ספרי לימוד, אלא גם של סיפורי המערב הפרוע. משם עבר במרוצת השנים לקריאת ספרי צ'ארלס דיקנס וולטר סקוט. כיום הוא קורא בעיקר את סימרטס מוהם וסטיינבק.

סינור בסכנסיים שאולים

המחלה ליחתה את מרשל. כשעמד להיבחן כדי לקבל טיפונדיה, לקה בריאותו. אביו שלחו לשווייץ. בחזרו הפך סרסור-מניו, חלה שנית, חזר לשווייץ. אחרי תקלה זו, בימי המשבר הגדול, הצליח כסוכן מכוניות, כלי כסף וסקקים. הצלחה אחת: הוא התאהב, התחתן אחרי שחשבוו מדויק הוכיח שמשכורתו מספיקה בדיוק לקיומו של זוג. בכל זאת חשך כמה אלפי דולארים תוך חדשים מעטים, החליט להגשים את האמביציה של חייו: להיות לעורך-דין.

ספר לסבתא!

בצורת ילילי

זוג חמשידיים

רב נכבד שמעך במזון
גילה בשך-חזיר במזון.
לאיש אל תאמר,
התחנן המוצר,
פן ידרוש זאת גם כל החמון!

היה היתה בת מאשכז
שליבונך לא יבזה היא לסבז.
בצאתה מן המים
הלכה על ידיים —
רגליה לשמור מן החול.

באו עיני
כפרס הספר זוכה הפעם יהודה אייזנ-
באום, רחוב החשמונאים 40, עבור הדו-ח
שלו מהמתרחש במשרדיו וועד הקהילה. קוראים אחרים מוזמנים
לקחת חלק במדור זה ולזכות בפרס-הספר על-ידי משלוח מעשיות
משעשעות נוספות. רצוי חסרות-זקן.

זוג שהחליט להתגרש עומד בפני הרב.
"כך", אומר הרב, "אתם עומדים על
דעתכם להיפרד ויהי מה. זכרו — לפי
החוק עליכם להתחלק בכל שזה בש"
וזה.
"מה?" קופצת האשה, "עלי לחלק
אתו את 2700 הל"י שחסכתי מעבודתי?"
"כן", עונה הרב, "חצי לך וחצי לו."
"ומה בנוגע לרהיטים?" שאלה, "הרי
אני היא ששילמתי במיטב כספי עבורם."
"אין ברירה", עונה הרב. "אתו הדר"

בר ביחס לרהיטים.
"ומה בנוגע לילדים?" הוסיפה האשה
לשאול, "הרי יש לנו שלושה."
הרב איבד את עשתיונותו לרגע. לב-
סוף מצא תשובה ניצחת: "המשיכו
לחיות יחד עד שייחלד לך רביעי ותוכי-
לו לחלק ביניכם גם את הילדים."
האשה הניעה בראשה. "לא, רבי, הרי
תוכנית שלך לא תצלית. אתה חושב שאם
הייתי מחכה ללא-יוצלה הזה, היו לי
שלושת הילדים שיש לי היום?"

אשה לרעותה: "הוא אשם בכל! אילמלא הוא שיעץ לי לעשות זאת, הייתי עושה זאת!"

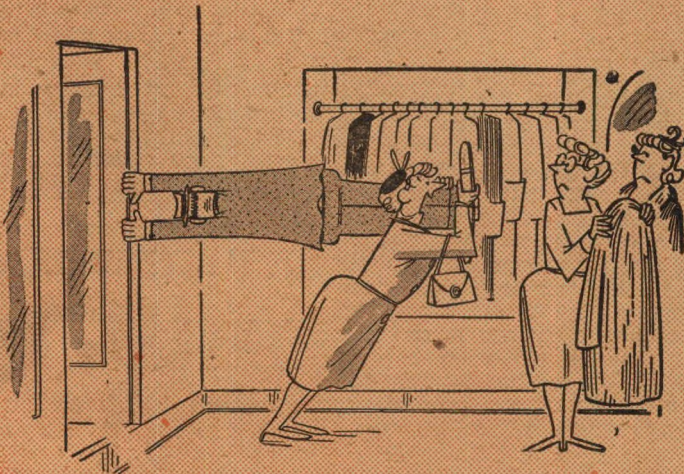
בעלים המחזקים מחמאות בצנע ובקיצוב — צריכים לזכור כי הקיצוב מוליד בעיקבותיו שוק שחור.

והרי החדשות במלואן

"קול ישראל": שגריר ישראל בארצות-הברית, מר אבא אבן, נפגש אתמול עם עוזר שר-החוץ האמריקאי לעניני המזרח התיכון וצפון אפריקה, מר ג'ורג' אלן —

היי, ג'ורג'!
היי, אוברי!
די חם היום, מה?
חם? הההה! אצלכם במזרח התיכון חם יותר.
הממ, כן, כשהייתי לאחרונה היה די חם. גם המצב הפוליטי.
אלא מה! מתעסקים, מה? כוס קפה?
תודה, שתי כפיות סוכר, בבקשה. מה שלום הגברת?
מצויין. הילדה זכתה בפרס הכיתה.
כותבת חיבורים נהדרים.
מעניין. שמע, צריכים לעשות משהו. זה לא יכול להימשך.
אני גם אימר ככה. בינינו לבין עצמנו, "קול ישראל" — בשיתה זו נידונו בעיות המזרח התיכון והוכררה עמדת שתי הממשלות לגבי המאורעות האחרונים באזור זה.

כבר אמרתי למזכירה שלי — איפה היא לכל הרוחות? מיס פיליס, איפה את? הלכה לשתות תה. ובכן, כבר אמרתי לה להוציא מן התיק את האיגרת האחרונה. אני אעתיק אותה בשינוי נוסח. מצויין. אעביר אותה לירושלים. תקבי לו תשובה.
אותה תשובה, מה? מילא. העיקר לעשות. שמע, ראית את ההצגה באולימפיק? נהדרת. כדאי שתראה.
אה, אין זמן. אולי בכל זאת. הצגה טובה, אתה אומר? אשאל את הגברת. או קיי, היה בריא.
היה בריא.

— בעלי רוצה לראות את הפרווה שעליה דיברנו קודם

פרסום גילי בע"מ אחרי שכל בתי-הקדנע, התיאטרונים והוצאות-הספרים החלו להשתמש בשיטת הפירסומות האמריקאית וזצטט במודעותיהם קטעים אזהרים מהביקורת בעיתונות, החלטתי לייסד משרד פירסומות שיבצע עבורה זאת באורח מודעי אמיתי. להלן דוגמאות של עבודתי הנאמנה בשירות הקקוחות:

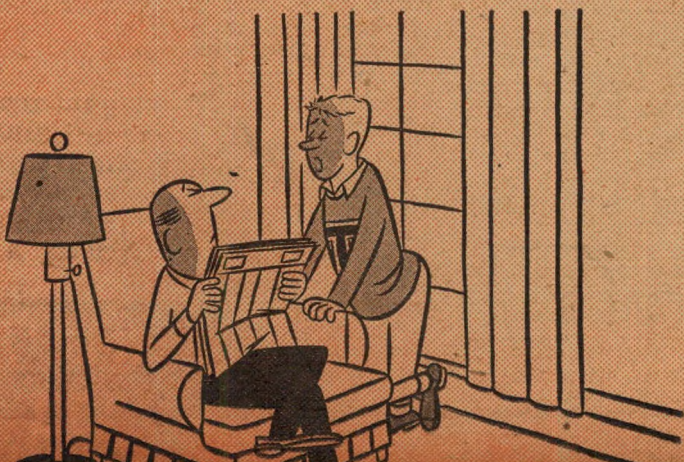
הביקורת בעתונות

הסרט מעולם עוד לא נוצר סרט כה גרוע כמו "יפהפית התהומות האדומים". אין בו כלל עלילה, הומור, בימוי ומשחק! אם תלך לראותו, חייך אינם חיים. אם תשב בבית תיהנה יותר.

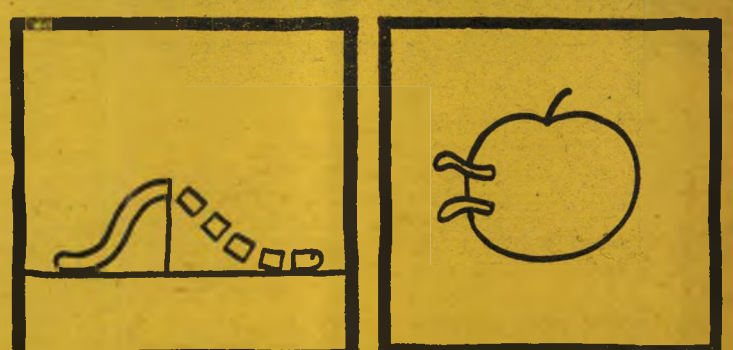
הספר לא סגנון, לא מתח, לא שארירות — את כל אלה לא מצאנו בסיפרו האחרון של עירן צלמור "מוטקה כובש את השממה". אפילו בתוך הספרות העברית החדשה העליבה והריקה מגיע ספר זה לשיא חדש של טימטום וחוסר כשרון.

מעודם לא הרגתי אדם, התוודה פעם ציניקן, "אולם במשך חיי קראתי לא מעט הספדים בהנאה ברורה."

— אבא, אולי אפשר לקבל עכשיו את דמי-הכיס בלי ההרצאה השבועית על הנוער בימינו?

השקשה

אם עוד לא נמאס לכם, מופיע כאן מצד שמאל ציור קשקשתי חדש לטיפולכם, העלול לזכות אתכם בפרס ראשון של חמישה ספרים ושלושה פרסים של ספר אחד. את תוצאות התחרות על כותרת הציור הימני תוכלו למצוא בעמוד 16 בגדיון זה.

קוראים מעדיפים בדיחות

באולם ההמתנה של בית החולים יושבים כמה אבות-לעתיד ומחכים לבשורה בקוצר-רוח.
— מר בנימיני, סונה האחות אל אחד הנוכחים, — עלי לברך אותך, אשתך ילדה בת.
מיד קופץ מהפינה אב מעוצבן אחר וצועק:
— מה העניינים כאן? מדוע אינך שומרת על התור? אני באתי לפניו! תמר נוח, הרצליה

באולם ההמתנה של בית החולים יושבים כמה אבות-לעתיד ומחכים לבשורה בקוצר-רוח.
— מר בנימיני, סונה האחות אל אחד הנוכחים, — עלי לברך אותך, אשתך ילדה בת.
מיד קופץ מהפינה אב מעוצבן אחר וצועק:
— מה העניינים כאן? מדוע אינך שומרת על התור? אני באתי לפניו! תמר נוח, הרצליה

חרוז או שנים

כל גנע ופגע, צרה וטרדה — הם שליחי המזל — כבגדי עבודה

אשה תוכל להיראות גם מופרית, גם מקסימה — אם אך תתן סימן נאות עד מה קשתה המלחמה.

אל נא תסביר לי מה כחנתי — תן ואחזיק בה כפי הבנתי.

במבע אין מופר — לא דין וטרכאות, לא עונש, לא שכר —